

nepriklausoma lietuva

SENIAUSIAS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS KANADOJE

LE PLUS VIEUX JOURNAL LITUANIEN AU CANADA

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN CANADA

NR. 47 (1174), XXVIII METAI *** ** 1969 m. NOVEMBRE-NOVEMBER- LAPKRIČIO 19 d. *** LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA *** ** Postage paid at Lachine, P.Q.

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Astronautai Conrad, Gordon ir Bean

APOLLO 12 PAKELIUI MĖNULI

Išlyginus laikurius paskutiniu momentu atsiradusius sutrikimus, Apollo 12 erdvėlaivis pakilo nuo žemės ir šiuo metu keliauja mėnulio link. Trys astronautai (Conrad, Gordon ir Bean) jaučiasi gerai ir visa erdvėlaivio aparatūra veikia be priekaišto. Betgi per pirmąsias 45 sekundes buvo rimtai susirūpinama, nes, atrodo, erdvėlaivio raketai pradėjus kilti pro audros debesis, į ją trenkė žaibas, nes pasigirdo garsus sprogiškas. Kontrolės personalas galvoja, kad tas sprogiškas galėjo įvykti ir dėl statinės elektros pakrovos, kylant pro audros debesis. Kelionės personalas galvoja, kad tas sprogiškas galėjo įvykti ir dėl statinės elektros pakrovos, kylant pro audros debesis. Kontrolės personalas galvoja, kad tas sprogiškas galėjo įvykti ir dėl statinės elektros pakrovos, kylant pro audros debesis.

partijai pasiūlyta taip pat išrinkti naują ministrų pirmininką. Politikų nuomone, tasai komiteto nutarimas Indiros Gandhi ministerio pirmininko pozicijos nesugrąžins. Jos šalininkai teigia, kad ji turinti pakankamai šalininkų tarp 431 Kongreso partijos parlamento narių. Pastarieji kaip tikrai ir renka iš savo tarpo ministrų pirmininką.

IR VĖL DEMONSTUOJA WASHINGTONE

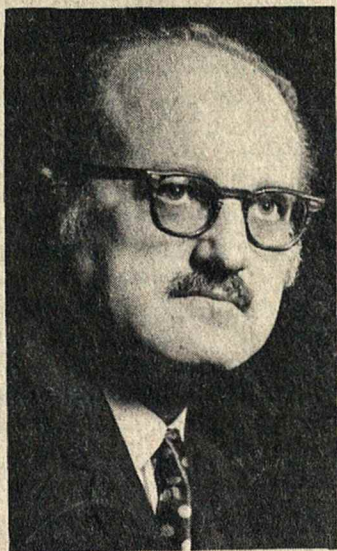
Praeitą savaitę ir vėl tūkstantinės minios demonstravo Washingtone, reikalaujamos, kad JAV - ių vyriausybė baigtų karą Vietname tuojau pat ir be jokių sąlygų. Ypatinai triukšmingi tų demonstracijose yra įvairūs kairiųjų simpatikai, kurie nušioja komunistines vėliavas, bet niekad neprisimena komunistų padarytas žmogžudystes ir baisybes tame pačiame Vietname. Iš šalies žiūrint atrodo, kad Vietnamo karas tėra pretekstas kairiesiems elementams niekinti Vakarus ir pačias JAV - es. Jei tas karas būtų ir tuoj pralaimėtas, šie rėksniai rastų kitą priežastį juodinti antikomunistus ir teršti savo lizdan.

KOMUNISTINĖ KINIJA IR VĖL NEPRIIMTA ! JT

126 Jungtinėms Tautoms priklausančios valstybės ir vėl nuobalsavo Komunistinę Kiniją nepriimti į Jungtinių Tautų organizaciją. Prieš prieš priėmimą balsavo 56 valstybės, 48 už priėmimą ir 21 valstybės susilaikė. Susilaikiusių tarpe buvo ir Kanada, kuri šiuo metu Švedijoje veda su raudonosios Kinijos atstovais pasitarimus dėl eventualaus raudonosios Kinijos pripažinimo ir užmezgimo su ja diplomatinio santykių. Kanados pėdomis, atrodo, pasekė ir Italija su Belgija - abi taip pat susilaikė ir netrukus pradėsiančios pasitarimus su raudonąja Kinija.

INDIRA GANDHI IŠMESTA IŠ NUOSAVOS PARTIJOS

Kongreso partija, kuriai iki šiol priklausė dabartinė Indijos ministrė pirmininkė Indira Gandhi, nutarė ją pašalinti iš partijos dėl sunkių disciplininių nusikaltimų savai partijai. Nutarimą padarė 21 asmens partijos komitetas. Šalia nutarimo

Parlamentarinis sekr. Stanley Haidasz

DR. S. HAIDASZ PASKIRTAS PARLAMENTARINIŲ SEKRETORIUM

John Munro, sveikatos ir socialinio aprūpinimo ministras, Ottawoje paskelbė, kad jo ministerijos parlamentariu sekretoriumi paskirtas dr. Stanley Haidasz iš Toronto. Dr. Haidasz yra lenkų kilmės ir studijavo Ottawos universitete /B. Ph., L. Ph./ ir Toronto universitete /M.D./. Visą laiką palaikė ryšius su lenkų organizacijomis ir buvo įvairių organizacijų valdybėse. Nuo 1957 metų, kai jis buvo išrinktas į federalinį parlamentą, dr. Haidasz buvo parlamentariu sekretoriumi prie sveikatos ir socialinio aprūpinimo ministerijos 1963 metais, prie Indėnų reikalų bei šiaurės išsivystymo ministerijos 1965.

GALI TEKTI PARDUOTI BAŽNYČIAS

Kardinolas Maurice Roy, Quebeco miesto arkivyskupas, pirmą kartą paskelbė viešumai jo vadovaujamos diecezijos parapijų finansinę būklę. Pasirodo, kad dėl įvairių priežasčių (iš jų svarbiausioji - keitimas gyvenviečių ir kaikiurių kvartalų ir apylinkių industrializacija) visa eilė parapijų nebegali finansiniai išsiversti. Stambių parapijų išmokėjimas tą būklę dar apsunkina. Visos diecezijos nuosavybė esanti verta 2,377,000 dolerių, bet iš 265 parapijų net 150 esančių skoloje. Skolos siekiančios net 10 376 581 dolerių. Praeitais metais betgi skolos buvusio 1 610 000 didesnės

Sveikatos min. John Munro

RCMP PADĖJO FBI SUIMTI TERORISTUS

Pastaruoju metų New Yorko mieste pradėjusių siausti teroristų, kurie išsprogino keliuose viešuosiuose pastatuose dinamito užtaisais, ieškojusi FBI susilaukė pagalbos iš Kanados RCMP. RCMP suteikė amerikiečių saugumui žinių ir šiuo metu FBI suėmė keturis asmenis, kurie įtariamais teroristiniais pasireiškimais New Yorke. Jų pavardės: Samuel Joseph Melville, George Demmerle, John D. Hughey ir Jane Lauren Alpert. Dar ieškoma Pat Swinton. Trys vyrai, ir viena moteris (ir kita dar tebeieškoma) bus netrukus teisiami. Melville ir Demmerle buvo saugumo suimti, kai krovė į kariuomenės sunkvežimį naują bombą.

MAFIA SIAUČIA MONTREALYJE IR KANADOJE

Per pastaruosius pusantrų metų Montrealyje įvykdyta apie 40 žmogžudysčių, kurios aiškina Mafiją dviejų gaujų rivalizaciją. Neseniai paskelbtame Prevost raporte, kur buvo tiriamas padugnių veikla Kanadoje ir ypač Montrealyje, rašoma, kad JAV - se išsivertiną Mafiją vadai yra Montrealyje įkūrę stiprius padalinius, kontroliuojančius įvairią nelegalią veiklą. Taip pat padidėjęs skaičius įvairių stambių vagysčių bei apipėšimų yra taip pat tiesioginiai siekiamiečiai net 10 376 581 dolerių. Praeitais metais betgi skolos buvusio 1 610 000 didesnės

tos, policijos nuomone, Costa Nostra organizacijai priklausantių kriminalistų. Minimi šie - jais šiuo metu žinomi - gangsterių vardai: Vic Cotroni, Luigi (Louis) Greco, Rocco ir Giuseppe Violi, Joe (Bananas) Bonanno, Stephen Magadino, Paul Sciacca ir kiti. Policijos tvirtinimu, šie asmenys turi pinigų sumas savo kontrolėje, kad galėtų sužlugdyti visą Kanados finansinę pusiausvyrą.

JOKIŲ DEMONSTRACIJŲ 30 DIENŲ

Pagaliau Montrealio miesto savivaldybės kantrybė buvo išsemta. Miesto vykdomasis komitetas specialiajame posėdyje nutarė uždrausti visas demonstracijas Montrealyje mažiau nei 30 - čiai dienų. Draudimas yra teisiškai įgyvendintas, prišant atitinkamą papildymą (bylaw) prie egzistuojančių savivaldybinių įstatymų. Šio įstatymo nepaisantiems numatyta arba 6 mėnesių kalėjimo bausmė arba \$ 100 dolerių bauda. Suprantama, kad prieš šį įstatymą balsingiausiai pasisakė visi anarchistiniai ir kairieji elementai, kurie jau buvo numatę visą eilę naujų demonstracijų. Taip, sakysim, kairiųjų studentų organizuojama demonstracija prieš Vietnamo karą tapo pirmoji šio, seniai laukto, įstatymo auka. Apklausičius Montrealio miesto gyventojus, pasirodė, kad didžiulė dauguma ne tik šį įstatymą palaiko, bet pareiškė nuomonę, jog tokį įstatymą reikėjo jau išleisti prieš kelis metus. Charakteringa, kad, pavyzdžiui, seniau norėję demonstruoti prieš komunistinį imperializmą arba prieš sovietinę okupaciją Montrealyje, demonstracijoms leidimo negaudavo. Taip atsitiko, kai buvo norima demonstruoti Budapešto okupacijos arba Čekoslovakijos įvykių metu. Negavo ir lietuviai net kelis kartus leidimo didesnio pobūdžio eisenoms miesto gatvėmis, nekalbant jau apie suprantamą savivaldybės buklumą EXPO 67 parodoje, kai sovietų paviljonas būdavo saugomas dieną ir naktį būrio uniformuotų ir neuniformuotų policininkų.

MICHEL CHARTRAND -- ISTERIKŲ BALSAS

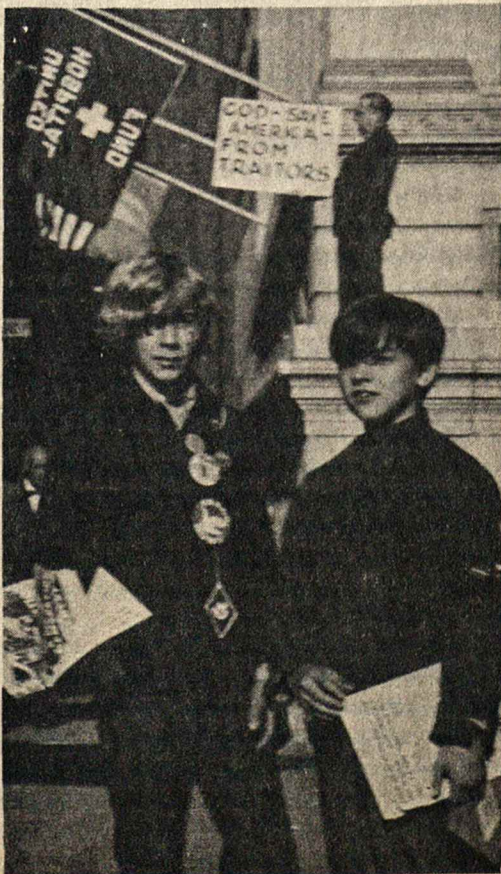
Unijos vadas Michel Chartrand, kuris šiuo metu veda aršią kovą prieš įstatymą nr. 63, kaltina visus ir visas instancijas, tvirtindamas, kad Quebeco provincija ir visa Kanada esanti kapitalistinių imperialistų rankose ir kas jis nemanas tyli, kol gražumu ar jėga, proletariatas nelaimės šios kovos. Jis yra teisus jau kelis kartus baustas už agitaciją ir šmeižtus. Jo jau seniai buvo kiršinama visuomenė prieš naujuosius ateivius, kurie, pagal jį, esą atima prancūzams darbą ir mokosi pirmoje eilėje anglų kalbą. Jis, žinoma, labai patogia, užmiršta, kad kaip tik tokie kaip jis ir jį panašūs nei vieno naujojo ateivio nepriima darbuosna ir todėl verčia ieškoti darbo angliškai kalbančiose įmonėse.

ĮSTATYMAS NR. 63 DAR VIS NEPRIIMTAS

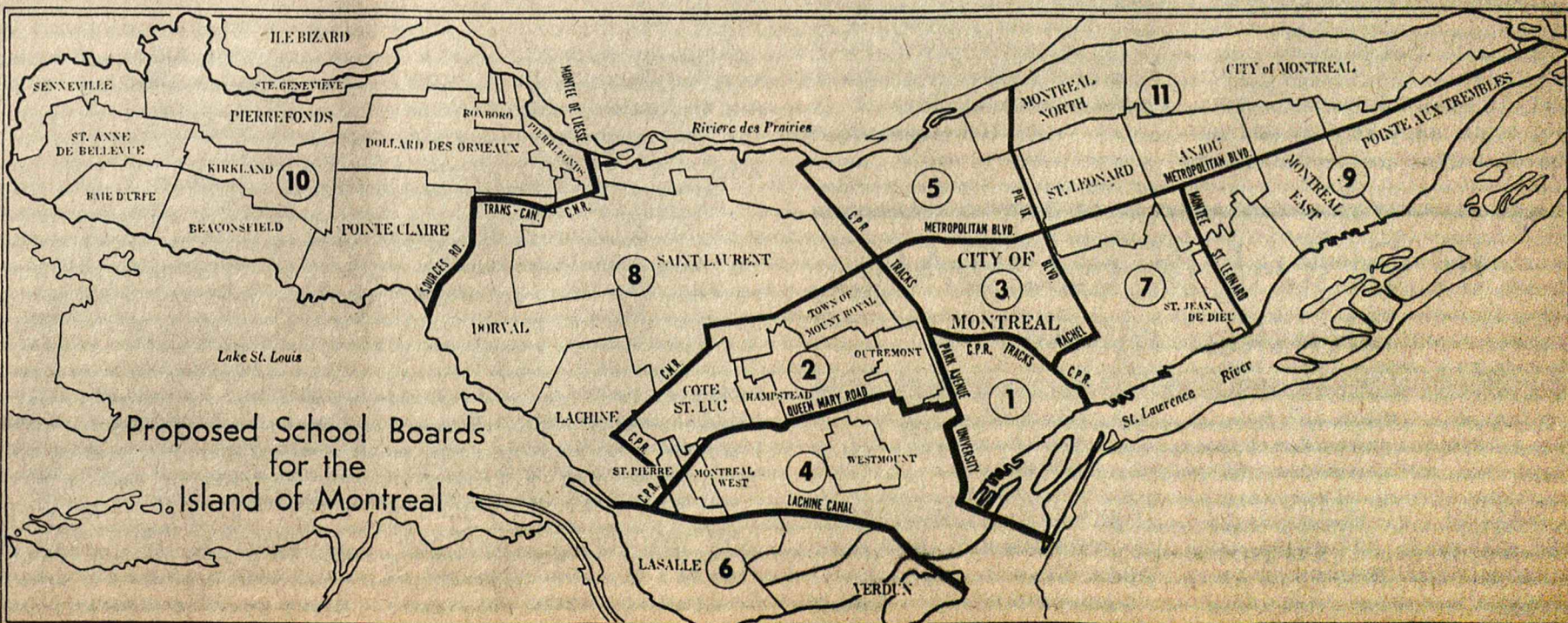
Separatistų simpatikam trūkstant, kalbinis įstatymas dar vis nepriimtas. Union Nationale, valdančioji Quebeco partija, Liberalams pritariant, pravedė nuostatą, kad nuo dabar provincinis parlamentas turės būti sesijoje kasdien nuo 11 val. ryto iki 11 val. vakaro. Daugiausia kliūčių sudarinėjo Levesque, Michaud ir Proulx. Pastarasis tikslai šiomis dienomis perėjęs separatistų pusėn iš valdančiosios UN partijos.

ĮSTATYMAS NR. 62 VERTAS RIMTO DĖMESIO BEI ATSARGUMO

Spausdiname šiame numeryje įstatymą nr. 62 siūlomą mokyklinių apylinkių paskirstymą ir siūlome skaitytojams su juo gerai susipažinti. Žinovų nuomone, paskirstymas taip padarytas, kad vyriausybė, pasinaudama prancūziškai kalbančiųjų dauguma, galėtų verstti ir angliškai kalbančius studentus mokyti tose apylinkėse mokyklose tik prancūzų kalba. Tai jau aiškiai prieštarauja įstatymo nr. 63 raidei ir dvasiai.

Demonstruoja ir už JAV - bės ir Nixoną.

Įstatyma Nr. 62 siūlomas mokyklinių apylinkių paskirstymas Montrealyje

neprikllausoma lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

"Second class mail registration number 1952"

LEIDŽIA SPAUDOS B-VE "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

Vyr. redaktorius dr. Henrikas Nagys.
Administracijos ir techninės redakcijos Pranas Paukštaitis.

TEL. 366-6220

7722 George Street LaSalle, Montreal-- Quebec -- Canada.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:
Kanadoje \$7.50 Canada \$7.50
JAV ir Pietų Amerika... \$8.00 USA & South America. \$8.00
Visur kitur \$8.50 Other Countries. \$8.50
Atskiras numeris. \$0.25 Single copy \$0.25

Adresų pakeitimas 25 ct. (siųsti prie prenumeratos arba pašto ženklais)
Ilgalaikiai skelbimai, susitarus, gauna iki 50% nuolaidos.

NEI VIENAS NENORI MIRTI...

Ir didvyriai nenori mirti. Ir bailiai nenori mirti. VISI NENORI MIRTI. Tokį plakatą norėčiau nešti moratoriumuose. Kariai nežūva todėl, kad jiems gyvenimas nebrangus, kad jiems nebėra prasmės gyventi, kad jie žaidžia su mirtimi. Jie pasiima ginklą todėl, kad kartais vėčiau būtų laisvu žuvusiuoju negu gyvu vergu.

Neseniai teko skaityti kaip Britanijoje, ši rudenį, būrys taikos demonstrantų badė pirštais ir spaudė į pirmojo ir antrojo pasaulinio karo veteranų eiseną. Šitie jaunuoliai pamiršo, jog šiandien jie gali tyčiotis iš savo krašto karių tikrai todėl, kad pastarieji apgynė Didžiosios Britanijos salą nuo vokiečių invazijos. Jei ne šitie "militaristai ir kvailiai" (kaip juos išvadino nevalyvūs pjuveniniai), neturėtų demonstracijų laisvės nei vienas anglas. Visi kariai yra baisūs, bet užpultieji turi teisę gintis. Visi kariai yra nežmoniški, bet dažnai reikia kovoti dėl to, kad galėtum išlikti žmogum. Visi kariai yra primityvus instinkto apsišaukimas, bet savo ir savųjų gyvybės ir laisvės gynimas yra taip pat pirminis žmogaus instinktas. Todėl patetiški, atrodo, piene ir taukuos užaugintų jaunuolių paradais už taiką ir prieš militarizmą, nes jie nežino nei kas yra taika, nei kas yra karas. Nežino jie nei kas yra mirtis, ir kas gyvenimas. Nežino jie ir laisvės sąvokos. Viskas jiems, tarytum padėta ant sidaurinės lėkštės: jie ir pačią laisvę vaipyti iš laisvės priima kaip savaime suprantamą, nes jiems nepažįstama vergija. Visi jie turėtų per Velnes nueiti į kritusiųjų kapines, atsiklaupyti prieš tuos milijonus kryžių, po kuriais miega tokie pat jauni žmonės, kaip ir jie, ir melstis į Dievą ar į savo dievus, ir dėkoti tiems, kurie tyli, kad jie galėtų šūkauoti. Nėra didesnės parodijos, kaip burnoti prieš tuos, kurie visas žmogaus laisves padarė įmanomomis savo gyvybės kaina. Už tai šiandieniniai taikos sąjūdiniai, didele dalimi, tėra pasityčiojimas iš taikos.

Tie, kurie verčia vaikų ir motinų, ir kaimų Šiaurės Vietname, tegul išmoksta verkti už VISUS vaikus ir motinas, ir

kaimus visame pasaulyje, tada mes tikėsime jų sąsaramis. Tie, kurie demonstruoja prieš amerikiečių atominės ir hidrogeninės bombas, tegul išdrįsta demonstruoti ir prieš sovietinės ir kinietiškas atominės ir hidrogeninės bombas, tada mes tikėsime jų demonstracijų nuosirdumu. Tie, kurie protestuoja prieš vakariečių demokratijos suktumą ir kalėjimus, tegul išeina į gatves nešdami plakatus ir apie sovietinių ir komunistinių diktatūrų bestialiskumą ir jų kalėjimų pragarus, tada mes tikėsime jų protestu. Kitu atveju, mes šiose demonstracijose tematomė tai, kas jos iš tiesų yra: sovietinio ir komunistinio agitpropo aptemdytos nieko ne išmanančių paauglių papliauškos, už kurių sėdi, virveles tampdami, visokių naujų ir senų, ir "demokratiškas" politrukų kairūs raudonieji kampellai. Už vieną karį, tikrą karį, kuris šiandien kovoja dar už laisvę Vietname ar kur nors savo krašto miškuose, ar kur nors Afrikos dykumose, ar Kamčatkos koncentracijos stovykloje, mes galime atiduoti visus išgverčius ir minkštuose foteliuose paskendusius naujosios kairės ideologus, turtingų fabrikantų išlepintus "anarchistus" sūnelius, iš nuobodumo neturinčius kądaryti (dienos metu) išdažytas ir iškvėptas "revoliucijos" pasiilgusias dukreles ir visus kitus, seniai muilo ir vandens-reikalingus pogrindininkus. Netikime jų taikos apashtalavimu, nes mums užmuštas ar primuštas policininkas yra taip pat tik užmuštas ar primuštas žmogus. Netikime jų taika, nes minkštakūniai laisvės nėra verti. Netikime jų meile, nes jų pagrindinių filmų meilė nėra pasikėlusios aukščiau juosmens. Netikime nei jų trokštamam nauju pasauliu, nes parazitai gali tik tol gyventi, kol yra sveikų organizmų, kuriais jie gali misti.

Pasitaikę kraštutinių nesilaikymo vidurio kelio ir mūsų tarpe šičia - Amerikoje, Kanadoje, ypač su atvykstančiais pasisvečiuoti pas gimines iš anapus.

Esą, su vienu svečiu iš pavergtos Lietuvos buvę šitaip. Jis lankėsis jaunimo stovykloje. Buvęs giedamas Lietuvos himnas ir tuomet - atsiradęs iš mūsų širdies himnas.

Po to - salėj stovyklautojų buvę pietaujama. Buvęs pakviestas ir anas svečias iš Lietuvos kartu pavalgyti. Prieš valgį, kaip paprastai,

dalinę su lietuviškosios spaudos mylėtojais ir jos skaitytojais.

Pamokslininkas kalbėjo apie nūdienį R. Kat. Bažnyčios

atsinaujinimą, anot Popiežiaus Jono 23-čiojo, plačiau pradarymą Bažnyčios langų, išleidimą daugiau šviežio oro ir, pagaliau, apie tos linkmės vykdymą bei pasitaikančius kraštutinumus - nesilaikymą vidurio kelio, kuriuo /ir tik kurio!./ dažniausiai ir patogiausiai pasiekiamas norimas tikslas.

Pamokslininkas čia nurodė pavyzdžiais ir pasitaikančius kraštutinumus. Esą, dabartiniu metu, esant būtinam reikalui, leidžiama šv. Mišias atlaikyti ir parvėčiuose namuose. Koks tas "būtinasis reikalas" ir kokios tai privalečių būti sąlygos stnašauti šv. Mišias privačiuose namuose? Į tai atsakydamas pamokslininkas nurodė, pav. Ilgai sergantį ir gulintį lovoj žmogų, kuris jau senokai nebagali lankytis bažnyčioje ir išklausti šv. Mišią. Arba vėl: senų pora švenčiant, sakysime, aukšni /50 metų/ vedybinės sukakties jubiliejų ir nebegalinti /dėl senatvės ar ligos priežasčių/ atsilankyti bažnyčioje ir šv. Mišias ir t. t.

Deja, šiuo metu pasitaiką atvejų, nuvedančių šį reikalą į kraštutinumus. Buvę tokių atsitikimų, kada buvusios laikomos šv. Mišios privačiuose namuose be rimtai pateisinamų priežasčių, pav. švenčiant fiziniai pajėgių žmonių vardadienius, gimtadienius, etc. Gi šv. Mišijų metu - Komunistai buvusi naudojama paprastai duona ir pn. Kodėl taip atsitinka? Savaime aišku, todėl, kad nesilaikoma vidurio kelio ir nueinama į kraštutinumus.

Po to pamokslininkas užsiminė apie kraštutinumus ir nesilaikymą vidurio kelio ir mūsų kasdieniniame gyvenime, ypač tautiniuose ir laisvės kovos reikaluose.

Esą, šiuo metu nemaža mūsų širdį lankosi pavergtose Lietuvoje. Vieni iš jų, grįžę atgal, papasakoja ką matę rimtai ir objektyviai - visa tai, kas matyta, perkošdami per savo logikos koštuvą. Jie saka, jog yra gera /ir kur gi nebus? Juk dvidešimt penkeris metus negalėjo gyvenimas ir bent kokia pažanga sustoti vietoje, bet yra ir bloga, yra trūkumų, nepriteklių ir pan. Kiti gi, paūvoję penketą dienų /ir, dargi, dažniausiai tik Vilnių, neleidžiant jiems lankytis niekur kitur/, okupantų propagandistai nuteikti, grįžę stengiausi nuduoti daugiau žiną apie gyvenimą pavergtą Lietuvą, negu tie, kurie toje okupacijoje gyvena jau dvidešimt penkeris metus. Esą, ten visko yra, visko pilna - tik gyvenk, ir norėk. Lygiai, girdi, taip, kap gyvenant mums dar UNRRA-os stovyklose, amerikiečiai klausdavę: - Kodėl jūs nevažiuojate namo - tėvynėn? Juk ten taip puiku, taip gera - tikra liaudies demokratija...

Pasitaikę kraštutinių nesilaikymo vidurio kelio ir mūsų tarpe šičia - Amerikoje, Kanadoje, ypač su atvykstančiais pasisvečiuoti pas gimines iš anapus.

Esą, su vienu svečiu iš pavergtos Lietuvos buvę šitaip. Jis lankėsis jaunimo stovykloje. Buvęs giedamas Lietuvos himnas ir tuomet - atsiradęs iš mūsų širdies himnas.

Po to - salėj stovyklautojų buvę pietaujama. Buvęs pakviestas ir anas svečias iš Lietuvos kartu pavalgyti. Prieš valgį, kaip paprastai,

P.L.B. KANADOS KRAŠTO VALDYBA

PASIKEITIMAI KRAŠTO VALDYBOJE

P. St. Kairiui pasitraukus iš Kultūros Komisijos pirmininko pareigų, Valdyba šioms pareigoms perimti pakvietė ir kooptavo į Valdybą Dr. M. Ramūnienę. Visais kultūros Komisijos reikalais prašome kreiptis šiuo adresu: Dr. M. Ramūnas, 187 Carling Ave., Ottawa 1, Ontario. St. Kairys pasilieka ir toliau Krašto Valdyboje vice-pirmininko pareigose.

PASIKEITIMAI ŠVIETIMO KOMISIJOJE

Iš Švietimo Komisijos sąstato pasitraukus p. J. Andriuliui ir p. lei A. Businskaitėi, į Komisiją pakviesti nauji nariai. Komisijos pirmininku p. L. Tamošauskui pristačius, Valdyba patvirtino sekančios sudėties Švietimo Komisiją: Pirmininkas - L. Tamošauskas, Vice-pirmininkas - A. Sungailienė, Sekretorius - V. Taseckas, Protokolų Sekretorius - A. Šukys, Išdininkas - B. Čepaitienė ir Narė - L. Senkevičienė.

ŠALPOS FONDO REIKALAI

Iki šiol mūsų Šalpos Fondas nebuvo registruotas valdžios įstaigoje ir todėl negalėjo išduoti pakvitavimų auktojams, kuriuos jie galėtų pridėti pildant "Income Tax" formas atleidimui paaukotos sumos nuo mokesčių mokėjimo. Apvarsčius šį reikalą valdyba nutarė, kad jau atėjo pats laikas mūsų Šalpos Fondą užregistruoti valdžios įstaigoje. Pavesta Šalpos Fondo pirmininkei p. A. Kuolienai susirūšiti su adv. G. Balčiūnu ir jo paprašyti atlikti registracijos formalumus. Kai bus Fondas užregistruotas apie tai bus pranešta visoms apylinkėms atskiru aplinkraščiu.

LIETUVOS VAIZDŲ

SKAIDRIŲ REIKALAI

Kaikiurioms apylinkėms pagedaujant, Krašto Valdyba nutarė įsigyti Lietuvos vaizdų skaidrių rinkinį, kurį galėtų paskolinti pavieniom apylinkėms prašant. Tai bus gera priemonė vyresniesiems atgaivinti prisiminimus, o jaunesniesiems pažinti mūsų tėvų krašto gamtos grožį, jos architektūrinius bei istorinius pastatus, meno ir kultūros laimėjimus. Pavesta Švietimo Komisijos Pirmininkui p. L. Tamošauskui tokį rinkinį nedelsiant sudaryti ir apylinkėms prašant, jį paskolinti.

KRAŠTO TARYBOS RINKIMO TAISYKLIŲ PAKEITIMO REIKALAI

Krašto Tarybos sesijoje, įvykusioje š. m. spalio 18 d., nutarta keisti Krašto Tarybos rinkimų taisykles ta prasme, kad Tarybos atstovai bus ren-

buvę žegnojamasi ir kalbama maldelė. Svečias pastebėjęs, kad ir šiame momente jis buvęs fotografuojamas, mat... "ar dar jis žegnojasi?..."

Po to minimas lietuvis iš Tėvynės skundėsis kunigui: Esą, mes dar ir Lietuvos himno nepamiršome, taip lygiai - ir žegnotis tebekomaga, bet kam pas jus tokie įtarinėjimai, tokia seklystė?...

Taigi, kaip matote, įdomūs pavyzdžiai, panaudoti kunigo pamokslė ir jie, deja, tikri ne išgalvoti, paimti iš gyvenimo. Štai, kur nueinama, kai nesistengiama eiti vidurio kelio, o nuklystama į kraštutinumus, geriau pasakius, į šoninius šunkelius...

kami ne vienu sąrašu visai Kanadai, bet kiekviena Rinkiminė Apylinkė rinks savus atstovus. Nutarta padidinti rinktų atstovų skaičių iš 30 iki 50, kad tuo būdu ir mažiausia Rinkiminė Apylinkė galėtų išsirinkti bent po vieną atstovą, o didesnėse Rinkiminėse Apylinkėse būtų išrenkamas pakankamas atstovų skaičius, kad esant reikalui būtų galima iš jų sudaryti Krašto Valdybą. Krašto Tarybos rinkimo taisyklės paruošti Valdyba nutarė dabartinę trijų asmenų Komisiją /K. Baronas, E. Daniliūnas ir J. Simanavičius/ padidinti iki 5 asmenų pakviečiant adv. G. Balčiūną iš Toronto ir V. Ignaitį iš Rodney.

Pagal naujas taisykles numatyta, kad Apylinkių pirmininkai, Krašto Valdybos ir Garbės Teismo nariai pasilieka ir toliau kaip iki šiol buvo, Krašto Tarybos nariais.

VLIKO BROŠIŪRA APIE LIETUVĄ

VLIKas yra išleides gana skoningai paruošta keliolikos puslapių brošiūrėlę pavadinta "How much you know about Lithuania". Gana daug ir geros medžiagos joje galima rasti ir ypatingai tinka įteikti sveitintuočiams ir kanadiečiams įvairiomis progomis. Krašto Valdyba yra užsakiusi 100 egzempliorių šios brošiūrėlės ir kai tik gausime, tuojau išsiuntinėsim po kelius egzempliorius visoms apylinkėms susipažinti. Apylinkės galės ją užsisakyti tiesioginiai iš VLIKo. Vienos brošiūrėlės kaina - 10 centų.

LEIDINIŲ "LITHUANIANS IN CANADA" REIKALAI

Leidinio "Lithuanians in Canada" Administracinė Komisija praneša, kad nuo š. m. lapkričio 15 dienos šio leidinio pardavimo kaina lietuviams sumažinama iš \$8.00 iki \$5.00. Apylinkių Valdybos prašomos pačiom užsisakyti po keletą ar keltolika egzempliorių šio leidinio ir surasti platintoją arba pačiai valdybai paplatinti šį leidinį lietuvių tarpe. Iki šiol mes dar neturime geresnio leidinio anglų kalba, kurį galėtume įteikti kanadiečiams bei įvairioms įstaigoms, kaip "Lithuanians in Canada". Bandykime šią knygą paskleisti kiek galint plačiau.

SOLIDARUMO ĮNAŠAI

Gauta solidarumo įnašai iš Hamiltono, St. Catharines ir Montrealio apylinkių. Dėkojame. Prašome ir kitas apylinkes atsiskaityti už 1969 metus.

K. L. B. Krašto Valdyba.

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

Gerbiamas Redaktoriau, Į Mokslo ir Kūrybos Simpoziumą norime pakviesti visus mokslininkus iš JAV ir Kanados, tačiau neturime daugelio nei adresų, nei apie juos žinių. Todėl, nieko geresnio nesugalvodami, norime kreiptis į juos per spaudą.

Maloniai prašome Jus mums šiame reikale padėti ir išspausdinti šį kvietimą artimiausioje Jūsų redaguojamo laikraščio laidoje.

Už šį patarnavimą iš anksto dėkojame. Su pagarba, Bronius Nainys Pirmininkas

Chicago, 1969. X. 10

DIPLOMATIJOS ŠEFO LAISKAS

Lietuvos diplomatinės šefas S. Lozoraitis yra pasiuntęs Prancūzijoje leidžiamo laikraščio Nice Matin redaktoriui tokio turinio laišką:

"Perskaitys Tamstos laikraštį p. p. Gosset korespondenciją apie jų kelionę į sovietų okupuotąją Lietuvą, dėkoju Tamstai ir Tamstos bendradarbiams už susidomėjimą mano kraštu. Aš negaliu tačiau praleisti tylomis šio korespondencijos posmo: "Išbuvusi 20 metų Pilsudskio Lenkijos provincija ir pakėlus 4 metų nacių okupaciją, Lietuva dar kartą nulenks nugarkaulį ir pateko į geležinę Stalino Rusijos globą..."

Šie išvedžiojimai yra reikalingi vieno atitaisymo ir vienos pastabos. Pirmą, Lietuva nėra buvusi Pilsudskio Lenkijos provincija. Lietuvos valstybė, kurios įsteigimas siekia XIII-ojo šimtmečio, buvo atstatyta 1918 metų vasario 16 dieną. Nuo to laiko ir ligi 1940 metų birželio mėneso, tai yra ligi sovietų įsiveržimo ir okupacijos, Lietuvos Respublika buvo nepriklausoma. Aš tariuos galįs tai paliudyti, nes man teko būti Lietuvos užsienio ministeriu 1934-38 metais.

Kai dėl nugarkaulio lenkinimo aš pastebiu, kad reikia naudoti mažiau "spalvingą" ir tikslesnę - moralinę, politinių bei teisiniu atžvilgiu - terminologiją, apibūdinant užpultą ir okupuotą krašto padėtį. Tokia terminologija privalo būti taikoma tiek Lietuvai, tiek, pavyzdžiui, kalbant apie Belgijos padėtį 1940-45 metais."

LIETUVIŲ PROFESORIŲ DRAUGIJĄ AMERIKOJE

Laikas nuo laiko vis yra klausiami - kas gali būti šios draugijos nariais. LPDA Valdybos spaudai korespondentas, dr. K. Gudaitis tą klausimą jau buvo spaudoje aiškinęs. Tačiau vis atsirasda jaunuvių kolegų, kuriems reikalinga informacija. Todėl vėl skelbiame, kad į L. P. D. A. gali įstoti be amžiaus ir pasaulėžiūros skirtumo visi lietuviai ar kilę iš Lietuvos asmenys dirbę ar dirbą akademinį mokymą, mokslo ar tyrimo darbą Laisvos Lietuvos ar kitų demokratiškų kraštų universitetuose ar atitinkamo lygio aukštojo mokslo ar meno įstaigose nepaisant jų akademinio laipsnio, eilės ar einamųjų pareigų. Pageidaujantis įstoti asmuo gali iš Valdybos gauti draugijos įstatus, kitokią informaciją ir anketą. Pageidaujama esamų LPDA narių rekomendacija. LPDA Valdybos adresas: St. Dirmantas, 6616 S. Washtenaw, Chicago, Ill. 60629 U.S.A.

Pakartotinai kviečiame LPDA narius atvykti LPDA visuotinan susirinkimam 1969 m. lapkričio 30 d. 3 val. Čikagoje Jaunimo namuose. 12 val. po pamaldų valniuku pagerbsime mirusius kolegas. Posėdžio metu paminėsime draugijos dvidešimtmetį, aptarsime ateities veiklą, išrinksime centrinius organus, išklausysime nario Pr. Čepėno pranešimą apie ruošiamą leidinį apie kaunisko V. D. veiklą. St. Dirmantas galės paskaityti apie tris XVII šimtmečio lietuvių mokslininkus - autorius ir vieno jų 1653 m. rankraštinių Tauragės apylinkių žemėlapi. Anksčiau atvykusiems būtų proga dalyvauti nuo lapkričio 26 d. organizuojamam mokslininkų simpoziume, kuri yra kviečiami LPDA visi nariai.

L. P. D. A. Valdyba

IR GERAI, IR BLOGAI... (laiskai mums)

Šiuose laiškuose išreiškiamos mintys nebūtinai atstovauja redakcijos pažiūras ar nuomonę. Laiškai gali būti trumpinami. Anoniminiai pasisakymai nebus spausdinami.

Šiandien - sekmadienis. Ką tik grįžau iš bažnyčios, kur girdėjau labai išmintingą pamokslą ir kurio girdėtomis mintimis neiškenčiu nepasi-

dalinę su lietuviškosios spaudos mylėtojais ir jos skaitytojais.

Pamokslininkas kalbėjo apie nūdienį R. Kat. Bažnyčios

MONTREALIO L. K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPOS MOTERŲ SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Spalio mėn. 26 d. Aušros Vartų parapijos salėje, šaulių kuopos būstinės kambaryje įvyko L. K. Mindaugo š. kuopos moterų skyriaus metinis narių susirinkimas. Susirinkimą atidarė buvęs skyriaus vadovė š. J. Jukonienė. Susirinkimą pravedė š. A. Urbonavičienė, sekretoriavo kuopos sekretorius A. Mylė. J. Jukonienė padarė trumpą skyriaus praėjusio laikotarpio darbų apžvalgą iš kurio išryškėjo glaudus bendradarbiavimas bendroje kuopos veikloje, kartu su broliais šauliais. Pažymėtina, kad mindaugietės pirmosios iš visų kitų kuopų įsigijo gražias, panašias į Lietuvoje nešiotas uniformas. Šiuo metu skyriuje yra 26 sesės – iš jų devynios mergaitės.

Gana gyvai praėjo nauji skyriaus valdybos rinkimai. Naują skyriaus valdybą pirmininkė, pagal statuto nurodymus, dviejų metų kadencijai daugumos balsų išrinkta š. V. Dikaitienė. Į skyriaus valdybą išrinkta: š. M. Kasperavičienė – vicepirmininkė, P. Tekutienė – sekretorė ir V. Kizerskytė – jaunimo reikalams, kuri vėlesnio kuopos valdybos posėdžio nutarimu kooptuota į kuopos valdybą. Kandidatėmis liko R. Sušinskaitė, M. Grinkuvienė ir A. Urbonavičienė. Diskusijose dėl moterų uniformų buvo stilioma kairių pakeitimų. Daugumos nutarta jokių pakeitimų nedaryti, nes esančios uniformos yra gražios ir patogios. Baigėme naujai išrinktoji skyriaus pirmininkė padėkojo visoms sesėms už pasitikėjimą ir prašė

būti solidariomis ir darbščiomis.

Susirinkimas baigtas Tautos himnu ir puikiais sesių paruoštais užkandžiais kartu su susirinkime dalyvavusiais broliais šauliais.

J. Šiaučiulis

ORGANIZUOJAMA ŠAULIŲ JAUNIMO TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ

Kuopos Valdybos posėdžio, lapkričio mėn. 2 d. nutarimu, L. K. Mindaugo šaulių kuopos ribose nutarta suorganizuoti šaulių Jaunimo tautinių šokių grupę. Visas Montrealyje esantis jaunimas – berniukai ir mergaitės, nejaunesni kaip 16 metų ir nepriklausą jokiai kitai tautinių šokių grupei, bet norintys tautinius šokius šokti, maloniai kviečiami, be jokių ideloginių ir socialinių skirtumų jungtis į organizuojamą šaulių Jaunimo tautinių šokių grupę. Registruotis ir informuotis prašome pas šaulių kuopos jaunimo vadovę š. V. Kizerskytę – asmeniškai arba telefonu 766-1657, ir pas kuopos meno reikalų tvarkytoją J. Šiaučiulį, Tel. 767-2781.

Tradicinis, kasmetinis, šaulių vakaras su įdomia menine programa nutarta suruošti 1970 m. vasario mėn. 24 d., šeštadienį, Aušros Vartų salėje. Visa Montrealio lietuviškoji visuomenė prašoma atkreipti malonų dėmesį ir šaulių vakare dalyvauti.

Naujais nariais į kuopą įstojo L. Grinkutė, M. Grinkus, L. Sušinskienė, kun. K. Raudeliūnas, V. Barauskas ir V. Pukteris.

Iš kuopos kasos paskirta 20 dol. auka Fort Williams K. L. B. lietuviško projekto įgyven-

dinimui.

Kuopos sporto klubo "Tauras" vyrų krepšinio komanda intensyviai treniruojasi ir ruošiasi dalyvauti ateinančio sezono miesto krepšinio pirmenybėse. Komandos papildymui kviečiami nauji žaidėjai.

Kuopos sergantieji: š. L. Sušinskienė sveikatos pasitikrinimui atsigulė į Royal Victoria ligoninę; š. O. Vieraitienė ir š. P. Kizerskis po sunkesnių operacijų gydomi ir sveiksta namuose.

J. Š.

APDOVANOJIMAI
Šaulių Žvaigždės Ordino Tarybos nutarimu Nr. 28/69 apdovanoti yra šie šauliai:

Š. Ž. ORDINU

1. J. Daumanto š. kp. Los Angeles garbės šaulys, Lietuvos Konsulas dr. J. Bielskis,
2. Vld. Putvio š. kp. Toronte garbės šaulys, kun. dr. Petras Ažubalis,
3. L. K. Mindaugo š. kp. Montrealyje šaulys K. Kiaušas.

Š. Ž. MEDALIU

1. Vld. Putvio p. kp. Toronte garbės šaulys St. Jokubaitis,
2. L. K. Mindaugo š. kp. Montrealyje šaulys Pr. Dikaitis.

Toronto Vld. Putvio šaulių kuopa š. m. lapkričio mėn. 29 d. švenčia 15 metų kuopos įsisteigimo sukaktį. Minėjime dalyvavo C. V. pirmininkas Vld. Išganaitis ir Kanadoje esančių kuopų pirmininkai. "Trimito Aidas" linki visiems Vld. Putvio kuopos nariams ir Valdybai gražaus, našaus naujo ryžto šauliškame darbe.

"Svyturio" Jūros šaulių kuopa suorganizavo orkestrą. Pirmas pasirodymas buvo spalio 4 d.

1946 m. pašoko iki 200 000, nes daug jų karui pasibaigus, atbėgo iš Lenkijos, Vengrijos ir Rumunijos.

2. AMERIKIEČIŲ KARINĖS VALDŽIOS ORGANŲ TARNYBOJE

Amerikiečių karinės pajėgos užėmusios bet kurią svarbesnę vietovę Vokietijoje, tuč tuojau steigdavo karinės valdžios būstinę tai apylinkėi tvarkyti ir valdyti. Karinė valdžia duodavo įsakymus ir nurodymus vietinei vokiečių administracijai, kas reikalinga daryti ir kas tvarkytina ir taisytina. Tuos paskirus karinės valdžios taškus tvarkė apygardos būstinė, aukštesnė instancija buvo Bavarijoje, o pati aukščiausia viršūnė buvo įsikūrusi Frankfurte prie Maino, vad. Eucom – European Command.

Savaime aišku, kad karinės valdžios įstaigom neužteko sąvų tarnautojų – kariškių. Teko samdytis civilius iš vietinių gyventojų. Kadangi karinės valdžios aparatūra buvo ir gana sudėtinga ir komplikota, tai jai reikėjo gana daug tarnautojų ir stenografų ir mašininkų ir vertėjų – raštininkų. Bet samdomi tarnautojai turėjo mokėti mažiausiai dvi kalbas – vokiečių ir anglų. I r geriau, jei žinojo daugiau. Vokietijos vidurinėse mokyklose anglų kalbos mokymas buvo gana stipriai išvystytas. Kaip iš praktikos teko patirti, nemažas skaičius caristinės Rusijos aristokratijos vaikų gana gerai kalbėjo angliškai, vokiškai ir prancūziškai.

Mūsų dviejų kaimynų, latvių ir estų, inteligentinė jaunuomenė gerai valdė vokiečių, ir neblogai anglų kalbas. Iš lietuvių ne daug kas vokiškai mokėjo, o ką bekalbėti apie anglų kalbą. Gimnazijose ir universitete dominavo prancūzų kalba. Anglų kalbos katedra neturėjo nė vieno padoraus anglisto. Gal kiek stipriau anglų kalba buvo mokoma VD gimnazijoje, Klaipėdoje ir komercinėse gimnazijose Lietuvoje.

Nežiūrint to, jau 1945 m. vasarą Regensburgo apygardos karinės valdžios įstaigoje dirbo trys lietuvės. Viena Amerikos lietuvių, kita ilgesnį laiką gyvenusi Amerikoje ir trečia Klaipėdos VD gimnazijos ir VD universiteto germanistikos ir anglistikos absolventė. Nebuvo lengva jai, nes dienos metu teko dirbti, o vakare papildomai mokytis anglų kalbos.

Algos komendantūros civiliams tarnautojams buvo išmokomos vietinių vokiečių organų. Algos buvo pusėtinios, bet kadangi vokiečių markės vertė buvo labai žema, tai iš tų pajamų nedaug kas buvo galima nusipirkti. Civiliai tarnautojai jokių privilegijų neturėjo, tik gaudavo gana pigia kaina pietus iš karinės valdžios administruojamos civiliams tarnautojams valgyklos.

1945 m. rudenį pasilikusieji Vokietijoje bėgliai buvo raginami suvažiuoti ir apsigyventi UNNRA steigiamose stovyklose. Toms stovykloms administruoti reikėjo nemažą tarnautojų, mokančių vokiečių, anglų bei kitas kalbas. Ia

Bus daugiau.

SOVIETINIŲ VALDOVŲ BAIMINGUMAS DIDĖJA

Visas pasaulis didelį dėmesį kreipia į sovietinių valdovų įvairius demaršus, kaip vystosi santykiai su kom. Kinija, ar sovietinis laivynas Viduržemio jūroje didėja, ar santykiai su Naseru gali pagerėti, koks komunizmo skverbimosi aktyvumas į Pietų Amerikos kraštus ir kitur.

Bet visos tos žinios, pasirodžios pasaulio spaudoje, apie pareiškimus, pasitarimus su įvairiom valstybėmis, sovietiniais valdovams ypatingos reikšmės neturi. Jei būna kokios rimtos kalbos, pasitarimai, tai sovietų vyriausybė apie tai tyli. Komunistai visuomet stengiasi nekalbėti apie tai, kas jiems neduoda ramybės. Ar jiems neduoda ramybės santykiai su kitomis valstybėmis? Jie puikiai žino, kad kariauti prieš juos nesirodo niekas. Net ir kom. Kinija nesudaro išimties. Juk nuo parubežinių susišaudymų iki tikrojo karo dar toli. Nėra abejonės, kad kariauti prieš sovietus kinai techniškai dar negali. O kas bus po 10-15 metų – niekas išpranašauti negali.

Ar tas visas, svetimojo spaudoje triukšmas, nėra dėmesio nukreipimas nuo svarbiausio pavojaus, kokį visą laiką jaučia Kremlius valdovai?

Komunistiniams valdovams svarbiausias pavojus kyla iš esamos padėties krašto viduje. Ne dėl ekonominės padėties. Su tais sunkumais susitvarkyti komunistai priprato jau senai, nes jie suprato, jog ko sunkesnė ekonominė padėtis, tuo lengviau krašto žmonės laikyti savo rankose.

O visgi, daugiatautės valstybės krašto gyventojai jiems sudaro rūpestį patį svarbiausį.

Ne toje prasmėje, kaip tas yra normaliose valstybėse, kur vyriausybės tiesioginė pareiga yra rūpintis gyventojų gerove. Sovietinių valdovų rūpestis yra kito charakterio, būtent, kaip padaryti gyventojus baimingus.

VLIKO PIRMININKAS MADRIDE

Spalio 18-21 Vliko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas lankėsi Madride. Visas keturias dienas jis skyrė nuo spalio 1 per tautinį Ispanijos radiją pradėtų transliuoti lietuviškų programų reikalams.

Spalio 18 buvo pakviestas pas estų atstovą Ispanijoje ir estų radijo programų vedėją dr. V. Raudą vakarienės, kur, kartu su lietuvių ir latvių programų vedėjais, aptarė baltiečių transliacijų reikalus.

Spalio 19 susitiko su esmais ir numatomais lietuviškųjų radijo transliacijų darbuotojais ir svarstė programų paruošimo ir perdavimo klausimus.

Spalio 20, lietuvių ir estų programų vedėjų lydimas, Ispanijos informacijos ir turizmo ministerijoje dr. J. K. Valiūnas aplankė Ispanijos tautinio radijo transliacijų užsienio direktorių Luis de Andres, informacijos ir turizmo ministerijos ryšių skyriaus vedėją Santiago de Pablo, spaudos departamento direktoriaus pavaduotoją ir juridinio skyriaus vedėją bei Madrido universiteto teisų fakulteto prof. dr. Jose Angel Castro Farinas. Su visais kalbėjosi apie lietuvių radijo programas ir pakvietė juos rytojaus dieną pietų į geriausią Madrido viešbutį Ritzą, kuriame buvo apsisostę. Tą pačią dieną vakare su lietuviškųjų transliacijų redaktorium turėjo pasikalbėjimą, trukusį 15 minučių, t. y. visą programos laiką, pasikalbėjimas buvo perduotas į Lietuvą.

jus paklusniais, kaip išmokinti, kad neprotestuotų prieš jos visokius nežmogiškus komunistinius išmislus.

Iki šiol, tame reikale, buvo valstybinis teroras, užbauginimas, kalėjimai, koncentracijos stovyklos. Tas tebesitęsia ir dabar, nes kitaip valdžia nebūtų išsilaikiusi.

Nežiūrint to, pas valdovus baimė vis didėja, kad tų teroristinių priemonių efektyvumas vis mažėja. Sovietinius piliečius be pertraukos vis baudžia. Pavel Litvinov, Larisa Daniel, generolas Grigorienko ir kiti sėdi kalėjimuose. Atmosfera keičiasi. Apie spaudą kalbėti jau nebebiju, prieš pavartotas priemones, kaliniams reikiama viešos užuojautos ir protestuojama. Protestuoja netyliai, bet nurodo ir savo adresus, protestus persiunčia per rubėžius.

Tas viskas valdovų baimę didina dar ir dėlto, kad protestuojantieji amžiumi yra daug jaunesni už valdančius. Protestai pasireiškia stedenų, jaunų mokslininkų, inžinierių, mokytojų tarpe. Net jaun. karininkų tarpe atsiranda protestuojančių. Argi šavis prieš įvažiavimo į Kremlį oficialios procesijos metu nebuvo protestų? O visgi, apie tą įvykį, vyriausybė tyli, lyg kad nieko nebuvo įvykę.

Kremliuje sėdi "draugai" po 50 - 60 metų amžiaus ir senesni, o protestuojančių tarpe jaunimas iki 40 m. amžiaus. Poktek laiko senieji išnyks ir krašto gyvenimo vadovybė pereis į dabar jieškančių teisybės – protestuojančių rankas.

Sovietiniai valdovai to neįjausti negali, todėl vidujinė krašte įtampa jie stengiasi nukreipti Vakarų kalbūnais ir kitokiais išmisiais.

Komunistiniams lyderiams kada nors prisieis atsakyti už tai, kad per 50 metų laiko, nežūrint visokiausiu melagystės pastangų, savo pusėn nepatraukė jaunimo.

K. M. J. Šarūnas

BĖGLIAI LIETUVIAI UNNRA IR JŲ TARNYBOJE (1945 -- 1949 m.)

BĖGLIAI IR JŲ PROBLEMOS POKARINĖJE VOKIETIJOJE

Vakarų sąjungininkai atkariaudami iš Trečiojo Reicho Europos okupuotus kraštus, ir palaipsniui vis gilyn slinkdami Vokietijos vidurį, jau turėjo paruošę planus vakarų Europai atstatyti ir tvarkyti.

Antrojo pasaulinio karo veiksmų apgadino nemažus žemės plotus, be to, išvietino nemažai gyventojų bei suardė ir nutraukė tarpusavio valstybių ekonominius, politinius ir socialinius santykius. Todėl jau 1943 m., dar karui vykstant, vakarų sąjungininkai įsteigė atitinkamą instituciją pokarinėms problemoms spręsti ir išrišti. Tą instituciją jie pavadino United Nations Relief and Rehabilitation Administration, su trumpintai vadinama UNNRA.

Artėjant karui į pabaigą, vakariečiai kartu su Sovietų Sąjunga pasidalino Vokietiją okupacinėmis zonomis. Šiaurės atiteko anglams, pietų vakarai prancūzams, vidurio ir pietų rytai – amerikiečiams ir rytai – Sovietų Sąjungai.

Po Vokietijos kapituliacijos vakariečiai 3-jose savo zonose atrado apie 9 milijonus užsienio darbininkų, suvežtų į Vokietiją karo pramonės darbams. Vieną penktadalį to skaičiaus sudarė moterys. Be to, apie 4 milijonai išvietintų darbininkų buvo surasta Reicho okupuotose val-

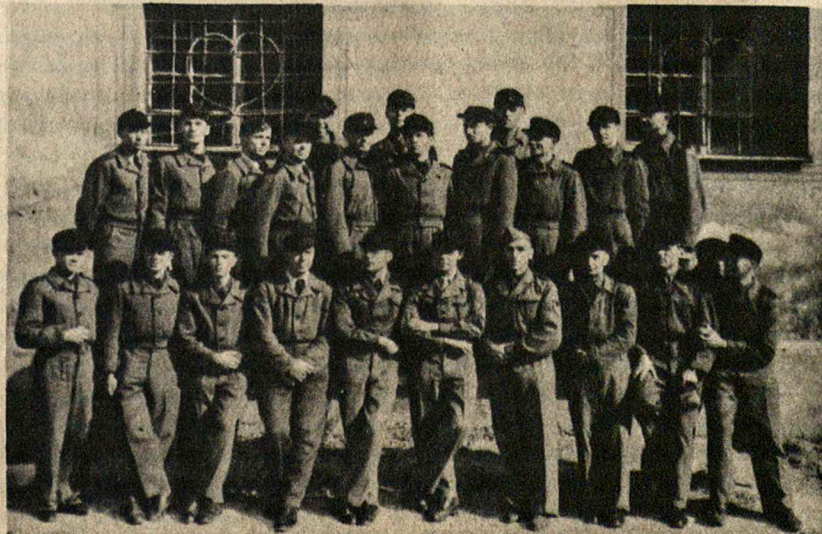
UNNRA direktoriaus pavaduotojas ir tarnautoja kalbasi su sol. Daugėliene Kempteno DP stovykloje; dešinėje tarnautojas Z. Puzinauskas (krepšinininkas) ir E. Vengionas.

tybėse. Prie to skaičiaus tenka dar pridėti atrastus karo belaisvius.

Viena iš UNNRA funkcijų buvo surinkti tuos darbininkus, aprūpinti juos maistu, rūbais, suteikti jiems reikiamą medicinos pagalbą ir sutelkus transportą, sugrąžinti juos į namus.

1945 m. vasarą apie 7 milijonai darbininkų buvo sugrąžinti į savo kilmės kraštus. Bet čia pat, jau 1946 m. žiemą paaiškėjo, kad per vienas milijonas asmenų, dėl savo kraštuose pasikeitusio režimo, nepanoro grįžti į tėvynę. Tą milijoną sudarė: 600 000 lenkų, 100 000 jėgoslavų, 250 000 baltiečių ir 50 000 ukrainiečių. Jie buvo išsimėję po Vokietiją, Austriją, Italiją ir Šiaurės Afriką. Be to, po karo

Vokietijoje buvo dar atrasta 100 000 žydų, bet jų skaičius jau

UNNRA - Baltiečių stovyklos Kempteno policijos dalis -- lietuvių grupė. Viduryje vadovybės su viršininku aviacijos majoru Juozu Vaičiūnu (kuris šiuo metu pradžioje mirė Kalifornijoje). Iš kairės: Matulevičius, K. Vaičiūnas, Pr. Pukštaitis, S. Mockūnas, A. Petrauskas, J. Vaičiūnas, A. Kunstavičius, neapimamas pavardė, Vaitkus, K. Bužas ir kt.

KULTŪRINĖ KRŪNIKA

PIKTAS I "LAISVĖ" NUMERIS

Žurnalas "I Laisvę" - frontininkų organas. Aš gi - nesu frontininkas, o taip pat - nesu ir anti-frontininkas, nesu altininkas /ALT-onarys/, bet taip pat - nesu ir anti-altininkas, taip lygiai - nesu vlikininkas, bet taip pat - nesu ir antivlikininkas. Dar daugiau - nesu rezolucininkas, bet, tuo labiau - nesu ir antirezolucininkas. Viena, kas man labiausiai rūpi - tai visų susiklausimas ir bendras nuosirdus darbas visose srityse, o ypač - Tėvynės laisvinimo srityje. Nors šiaip jau, kaip laikraštinkas, esu šalininkas tokio braižo ir stiliaus, kokį naudoja "I Laisvę" žurnalas visada ir visam savo turinyje. Man patinka, kartais, aštresnis rašymo tonas ir botagėlis prieš ką nors, tik, žinoma, ne prieš bendrą mūsų vienybės darbą. Čia pat, pridūrčiau, kad patikdavo man kolegos Br. Railos stilius, kuris, pasirašytojės rankas, kartais paplakdavo ką nors, bet ne įsiutusias piktai. Pasilgstu aš, kaip ir daugelis kitų, jo rašinių "Dirvoje", bet jis, kaip matyt, padarė vienokią ar kitokią pertraukėlę su rašymu ir, gal, ko gero, pluša prie savo "Dialogo su lietuviais" korektūrų taisymo, kurį leidžia LE leidėjas J. Kapočius ir kuri /knyga/- būstanti apie 500 psl. apimties. Tikimės, kad Bronys, užbaigęs korektūrų taisymą, sugrįš vėl į spaudos puslapius. O dabar - grįžkime prie pikto /ar piktesnio?/ "I Laisvę" numerio. Tai kalbu apie to žurnalo š. m. spalio /46-ą/ numerį.

Pasakyčiau, jog jis mane - lyg ir nustebino savo atšiauriu tonu - ypač prieš ALT-ą ir visus kitus veiksnius. Beveik visuose žurnalo straipsniuose - gana nepalankiai rašoma apie visus ir apie viską, tik užmirštant žvilgtelėti į save - frontininkus, o ypač - į "Rezoliucijų Komisiją". Ir kodėl taip? Nejaugi jie tėra neklaidingi?...

Kad nebūtų bergždžias rašymas ir kad neatrodytų, jog rašau iš kažkokio pykčio ar pavydo, - žvilgtelėkime į faktus.

Štai, vedamajame, užvardintame "Veikla ir pinigai", bent baigmė, kalbama apie medžio gyvybę palaikančius veiksnius - jo šaknis. Girdi, be šaknų medis ne tik nudžiūsta, bet ir išvirsta. Toliau:

"Kai kurios lietuviškai veiklai pretenduojančios vadovauti organizacijos tas šaknis praranda arba jau yra praradusios. Didelį rūpestį šiuo metu sąmoningam lietuviui turėtų kelti Amerikos Lietuvių Tarybos visokeriopas išsisėmimas".

Nežinau kodėl, gal už tai, kad per toli gyvenu, bet iš ALT-os pusės - tokių aliarmuojančių simptomų, vis dėlto, neįmatau, negirdžiu ir neįžiūriu.

Toliau - ir kitas straipsnis - /gal vėl faikintinas prie vedamųjų/, nes taip pat be parašo, vadinasi, redakcijos vardu: "Veiksnių ir politinių vienetų sunykimo priežastys". Taigi, visiems "pylos": ir veiksniams ir politiniams vienetams - vienetėliams...

Pažiūrėkime, kas gi čia rašoma? Pacituotina tik gaba-

TĖVYNĖS GARSŲ RADIO DVIDEŠIMTMETIS CLEVELANDE

Ši rudenį Juozo Stempužio vadovaujama TĖVYNĖS GARSŲ lietuviška radijo programa Clevelande atšventė savo dvidešimtmetį. Ta proga įvyko koncertas (dainavo Aldona Stempužienė ir Juzė Krištolaitytė - Daugėlienė) ir iškilmingas banketas. Tikslai tie, kurie tą darbą žino, supranta kiek pastangų teko padėti tos programos vadovui ir jo gausiems bendradarbiams. Kaip dailiai išleistam dvidešimtmečio leidinyje rašoma, toji programa buvo suorganizuota Jaunųjų Nasvyčio iniciatyva. Nuo 1952 metų radijo valandėlė perorganizuota visuomeninių pagrindų ir Clevelando lietuvių radijo klubo pirmininku išrinktas Juozas Stempužis. Nuo 1960 metų Juozas Stempužis ima tvarkyti radijo programą privačiais pagrindais ir tebėra jos vedėjas iki šios dienos.

Transliacijos metu --- rež. Petras Maželis, Romas Zorska, Juozas Stempužis, Živilė Kliorytė ir Aldona Stempužienė.

lėlis, nes, negi, visą straipsnį cituosiu. Tad, prie tikslo:

"Kai kurių veiksmų ar vienetų vadovybės beveik nieko nedaro, o tik "maitina" lietuvių visuomenę atsišaukimais, šūkais ar pareiškimais. Iki nuobodumo linksniuote linksniuojama: "Mes vadovaujame JAV-bių lietuvių politinė veikla" - "mes atstovaujame kenčiančiai Lietuvai laisvame pasaulyje" - "mums mums priklauso visas laisvojo pasaulio lietuvių politinis darbas" - "mes budime Lie-

tuvos laisvės sargyboje Washingtone" - "mes turime geriausius ryšius su JAV-bių valdžios pareigūnais" - ir t. t. ir t. t.

Kaip sau norite šnekėkite, bet tokios pasigyrimų "litanių" iš kai kurių veiksmų ar vienetų vadovybių" aesu girdėjęs nei skaitęs ir tiek...

Verčiame dar vieną pasaulio toliau. O čia - jau nusižeminusio pranciškono su kukliais sandaliais, poeto kun. dr. L. Andriekaus balsas. Straips-

nis, užvardintas: "Pažinkime patys save". Čia rašoma lyg ir prieštaraujant aniem dviem vedamiesiems. Kalbama apie "nesivaldymo apraiškas, palietusias visus tris kultūros kongresus". To vaisius, girdi, "abejingumas dvasinėms vertybėms, nepasitikėjimas vadovaujančiais asmenimis, nenoras jungtis į organizuotą darbą, ypač gi prisilimti atsakingesnes pareigas"...

Kaip čia pralindo šitokios mintys apie "nepasitikėjimą vadovaujančiais asmenimis"?

Šiaip jau šiame straipsnyje - nebūtų nieko ypatingesnio, jei nebūtų tokio "ne poetiško" išsireiškimo apie mūsų mirusiuosius. Cituoju: "...visas lietuvių parapijas Amerikoje skubiai retina mirtis. Kai kuriose iš jų per metus į aną pusę išsidangina apie 100 asmenų". /Aš pabraukiau žodį "išsidangina"-Pr. Aš./ Na, dar truputį toliau - Pranciškono provinciolas, dr. L. Andriekus, taip pat papiršliauja paimti įvairių sričių darbą iš "silpnėjančių institucijų" ir jį atiduoti - kam? O gi - tokiai organizacijai, kuri, deja, tokio darbo pati nenori - tai L. Bnei. Autorius rašo: "Kaip krikščioniškos kultūros paveldėtojai, ant švento artimo melės pagrindo mes galime patatyti nepajudinamą Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, kuri, silpnėjant mūsų tautinėms institucijoms Amerikoje, dar gelbės nuo prarajos."

Toliau ir vėl - kažkoks slapyvardininkas V. J. Denys - dar kartą nuneigia visų kitų ir visokią kitokią veiklą, o stūlo jungtis ir viską perimti tik Lietuvių B-nei. Esą: "Lietuvių Bendruomenė apjungia viso laisvojo pasaulio lietuvių ir tuo pačiu visus jų junginius". Taip, apjungia, bet ji /Bendruomenė/ nenori jų išnalkinti, o tuo labiau - prisilimti politinės srities pareigų. Jai užtenka tik kultūrinės veiklos. Ji tam ir sutverta, įsteigta. Jei netikite tuo, paklauskite B-nės steigimo tėvą - Prel. M. Krupavičių.

Taigi, norisi paprašyti "I Laisvę": būdamas toks pulkus žurnalas, ateietyje nebūk toks piktas. PRANYS A. LŠENAS.

LIETUVIŲ SUKILIMAS VILNIUJE 1941 M.

IS ASMENISKŲ PRISIMINIMŲ IR IŠGYVENIMŲ

47 psl. brošiūra, parašyta Vytauto Rimkaus ir išleista Nidos leidyklos Londone, 1969 m. NL vietoje recenzijos ištaisai perspausdina, paliekant skaitytojiui pačiam ją aptarti.

LIETUVOS TRISPALVĖ VIRŠ UNIVERSITETO

Maždaug nuo Napoleono aikštės nustebeš pamatau ant Vilniaus universiteto stiebo plevėsuojančią Lietuvos vėliavą ryškiais geltona-žalia-raudona spalvomis. Kas ją iškėlė?!

Skubu ir beldžiuosi į tas pačias universiteto duris. Jos užrakintos. Kumščiu smarkiai trunkau į duris.

Netrukus girdžiu atbėgančio žingsnius, klausia, kas ten, reikalauja slaptažodžio. Pasakau. Paliktas saugotojas atidaro.

— Akšėn! — šūkteliu piktai, bėgdamas laiptais į viršų. Jis nespėja. Paraguinu greičiau. Pribėgo dekanato duris, jos uždarytos, bet neužrakintos. Jas atidarau, viena ranka laikau, kita rodau į savo saugotoją, liepiu eiti vidun. Įeina. Liepiu užrakinti duris. Užrakina. Paimu raktą, įsidedu į kišenę.

— Kas iškėlė lietuvišką vėliavą virš universiteto?

— Aš, tamsta vade.
— Tamsta?! O kas davė įsakymą?
— Pamaniau, laikas iškelti, kad vokiečių aviacija žinotų, jog čia lietuviai. Tamsta, vade, ilgai negrįžai, maniau, gal kas blogo atsitiko.

— Vokiečių aviacija bus niekis, jei mus pirma pastebės ir sunaikins rusai, — šaukiu. — Ar tamstai galvoj negerai parodyti sukilėlių vietą? Ar manai, rusai neturi akių, ką?! Sukilimas dar nepradėtas, o jau išdavei centrą!

Jis mato, esu supykęs, einu tiesiai prie jo. Jis beveik atsiremia į sieną. Išbąla, atsiprašo, jis manė daręs gera, jis norėjo mieste esančius lietuvius padrašinti.

— Tu, tu... nelaimingas žmogau, mums nereikia daugiau drąsos, suprant! Reikia atsargumo. Pagalvok: ant okupuoto miesto iškelta vėliava neduos laisvės, kai visur aplink pilna rusų ir į juos dar nei šūvis nepaleistas. O kas būtų, jei vokiečiai, gavę savo aviacijos pranešimą, kad mieste jau Lietuvos vė-

liava, ramiai pradėtų žygiuoti į Vilnių. Kas tada būtų? Ar dėl vieno bepročio nebūtų sunaikinta mūsų sostinė gal su tūkstančiais lietuvių. Ką? Kodėl tyli?!

Atsitraukiu nuo jo. Pyktis praėjo. Jis atsiprašinėja, prašo dovanoti ir klausia, ar įsakysiu nuimti vėliavą.

Pasižiūriu į laikrodį. Netrukus sukilimo pradžia. Galimas dalykas, kai kurie sukilėlių vadovai stebėjo ar stebi universiteto stiebą su lietuviška trispalve. Prieš pat sukilimo pradžią jos nuleidimas galėtų suklaidinti vadovus, gal net verstų suabejoti sukilimo pradžią. Reikia viltis, kad rusai nepamans, jog vėliava reiškia sukilimą, gal pamany, kad karštuoliai studentai neapgalvotai išsišoko, nieko daugiau. Sukilėliams iškelti savo vėliavą prieš sukilimo pradžią būtų perdaug kvaila. Vokiečiai gal ir kitais būdais patikrins miesto saugumą.

— Tegu Lietuvos vėliava plevėsuoja. Ji iškelta per anksčiau, bet per vėlu ją nuimti.

Vaikštau dekanato kambariuose. Pasižiūrau į rankinį laikrodį ir į laikrodį ant sienos. Sustoju.

Tylu. Mieste šūvių negirdėti.

Žiūrau pro langą. Nieko nematyti. Staiga kažin kur pasigirsta šūviai. Dar kiek, ir automaty kalenimas.

Atsisėdu. Klausausi.

Mano saugotojas stebi, nieko nesako.

Pasižiūriu į laikrodį: sukilimas pradėtas punktualiai.

Pasigirsta šūvių kitur. Automaty kalenimas.

Pro langą matau, bėga papūstomis „galife“ mėlynom kelnėm enkavedistas, tur būt, iš milicijos nuovados, esančios prie pat universiteto. Į jį kažin kas paleidžia keletą šūvių iš brauningo, bet gal nepataiko. Šaunant rusas mėtos į šonus, jam nuo galvos nukrenta enkavedisto kepurė, jos nepakeldamas bėga kiek įkerta ir tuoj dingsta už mūrų.

Priartėjęs saugotojas sako, kad gaila, jog neturįs šautuvo, nebūtų leidęs čekistui pabėgti. Jam atsakau, kad mes čia esame ne laidyti paskirų šūvių, bet vadovauti viso miesto sukilimui. Iš čia dar negalima šaudyti.

Matau, į universiteto kieme esantį rūšį, pakėlus angos dangtį, kitų prilaikomas, tipa Vilniaus universiteto rektorius prof. Mykolas Biržiška. Su juo nusi-leido dar pora vyresnių, kurių iš tolo neatpažinau.

Galimas dalykas, universiteto rūsyje yra daugiau profesorų. Jie tenai pasislėpė, tikėdamiesi ramiai sulaukti miesto užėmimo. O jei miesto ilgiau neužimsime?

Vienas einu pasižiūrėti pro kitus universiteto langus. Nepatogioje vietoje, prie laiptų, užsilipęs žiūrau į milicijos nuovados vartus, iš kur, tur būt, seniai pabėgo enkavedistas. Prie vartų stovi pora civilių vyrų, vienas su brauningu rankoje, kitas su automatu. Langas uždarytas, negirdžiu žodžių, bet

kalbasi lietuviškai, ginčijasi, lyg barasi. Dairosi į visas puses. Staiga vienas, tas su brauningu, pastebi mane, iškart link manęs kelia savo brauningą. Aš mosuoju ranka. Antras — su automatu — jo ranką staiga sulaiko, kažin ką sakydamas. Pirmasis nuleidžia brauningą. Abu draugiškai pamosuoja, vienas net ranką pridėda prie kaktos pagarbai. Atsakau tuo pat. Dar kiek pasižiūrau, nulipu žemyn.

Grįžtu į dekanatą. Slaptažodis. Viduje.

Netrukus kažin kas beldžiasi. Saugotojas klausia: kas? Pasako slaptažodį. Jis kaire ranka atrakina, atidaro, dešinėje laiko brauningą.

Įeina iš rūsiu du partizanai, vesdamiesi pilna uniforma-rusų kareivį. Klausiu, koks čia cirkas. Vienas jų atsako, kad į užrakintus universiteto vartus beldėsi šis rusų kareivis, prašydamas jį paimti į laisvę. Jie paėmė, bet nežino, ką dabar su juo daryti. Jis gražiuoju atidavęs savo šautuvą, šovinius.

Pyktelėjęs sakau, kad jiems turėtų būti aišku: čia nėra belaisvių stovykla.

Jie klausia, ką daryti su šiuo ir su daugiau, jei tokių atsirastų. Ar juos paleisti, o gal nušauti?

Rusas atrodo prastai, silpnai, išvargęs. Lietuviškai nesupranta, nes nei kiek neregavo.

Sakau, mes čia esame laimėti, bet ne žudyti. Visus pasiduodančius priimti, bet jokių būdu į čia nevesti, laikyti atskiroj izoliuotoj rūsiu vietoj. Ne, juos tuoj perversi į buv. Kriminalinės milicijos patalpas, buvusias irgi prie pat universiteto, bene šv. Jono gatvėje. Ir šį belaisvį ten tuoj nuvaryti.

Jie išsiveda drebančių rusų.

Visai netoli suplekša šūviai. Staiga viskas nutyla. Ne, belaisvis dar negalėjo būti išvestas į lauką. Ir šūviai ne iš tos pusės.

~ Nerimauju dėl mums ginklų išėjusių atnešti partizanų N. ir D. Jau gera valanda nuo sukilimo pradžios, o jų dar nėra.

Rūsyje esantys suorganizavo nemenką partizanų dalinį. Prisikalbino keletą lietuvių karių, vaikštinejusių su šautuvais, šoviniiais. Mūsų ginkluotos sargybos prie visų durų, prie dekanato durų iš koridoriaus pusės.

Visai sutemsta. Universitete neleidžiu uždegti elektros, matomos iš lauko.

Dekanate, koridoriuje ir laiptuose nemažas judėjimas.

Iš skirtingų vietovių atvyksta pasiuntiniai. Praneša, kurios vietos užimtos. Laukia tolesnių nurodymų.

Pasiuntinys iš geležinkelio stoties prašo jiems paramos. Jis gauna.

Išeinu patikrinti kai kurių sargybų universitete. Grįžtu.

Naktis šalta.

Rūpi padėtis mieste. Ypač neramu dėl rusų enkavedistų centro prie Lukiškių aikštės tvirtuose mūruose. Jis turėjo būti labai saugomas, ginamas. Ar laimingai paimtas Dailės muziejus, kuriame bu-

vo pastebėta mums nežinomų ginkluotų vyrų? Kaip kalėjimas, politiniai kaliniai? Ir t. t. ir t. t.

Suplėskėjus šūviams, žiūrau, einu prie kitų dekanato langų.

Šalta, jaučiu drebulį. Tur būt, dėl įtempimo.

Kažin kur stiprūs šūviai. Bandau spėti: artilerijos ar tankų. Kas ir į ką šaudė? Jei rusai į mūšiškius, ar mūšiškliai mokės apsiginti? Ar galės paimti tankus? Ar atsiras juos valdančių? Aišku, kariuomenė tokių bus. Ar tada rusiškų, jau mūšiškių valdomų tankų nepuls apie tai nežinantieji lietuviai ar gal atsiradę vokiečiai? Kur dabar vokiečių kariuomenė? Ar ji bombarduos miestą? Kokie reikalai rusų kariuomenės kareivinėse, kur tiek daug rusų karių? Ar mūšiškliai įstengė nuginkluoti ar išvartyti tūkstančius rusų iš kareivinių? O gal iš ten rusai patys pasitraukė? Ką reikė mieste matyti sunkvežimiai su rusų žeimomis? Kiek gali žūti lietuvių? Ar vokiečių kariuomenė ims Vilnių, o gal tik apsup, palikdama gyventojams tvarkytis? Kaip reikės tvarkyti tiekimą, gydymą, ryšius, jei sukilimas užsitęs? Jei sukilimas iki ryto nepasibaigs, sukilėlių centrą reikės perkelti į kitą vietą, mažiau reikšmingą lietuvių kultūrai ir tinkamesnę gynybai.

Atėjo Ž. Susirūpinęs.

Klausia, ar ne per ankssti pradėjome sukilimą?

Atsakau, kad dabar ne laikas klausiti, ar per ankssti pradėjome sukilimą, nes jo niekas negali su laikyti. Dabar ir mes teesame didžiulio kautynių rato dalis, kuris vis tiek suksis, norime ar ne. Sukilimo pasisekimas priklauso nuo visų lietuvių, nuo jų staiga, protingo, drąsaus smūgio. Bendrai nutarę, pradėjome labai pavojingą karinį žygį prieš daugiopai gausesnį priešą, gerai organizuotą, turintį milžinišką užnagarį. Bet mūsų pusėje teisė ir teisybė, laisvės ir nepriklausomybės troškimas, neabejotinai remiamas visų gerų lietuvių. Tikėjime ir vokiečių kariuomenės pagalba, nors būtų geriausia visai be jos apsieiti. Būtų idealu, jei Vilnių turėtume savo valdžioje prieš Vokietijos kariuomenę puolant ar įžygiuojant į miestą.

Jisai sutinka ir nukreipia pokalbį kitur. Kartkartėmis mieste pokšteli šūvis, šūviai.

Švinta.

Miestas skęsta tyloje. Šūvių jau negirdėti.

Girdžiu praskrendančių lėktuvų ūžimą. Jie nei šaudė, nei bombų mėto.

Visai šviesu.

Paukščiai gieda, žirškia.

Vilnius vėl mūsų?

Bet kur rusų kariuomenė su šimtais tankų, artilerija, stovėjusi mieste ir aplink miestą? Kur vokiečių kariuomenė? Gal rusai pasitraukė iš Vilniaus, vos pajutę pirmuosius lietuvių sukilėlių staigius smūgius, nespėję susiorientuoti, kas darosi, kas, kokiomis jėgomis puola?

Bus daugiau.

„GAUDEAMUS IGITUR“

Prof. A. Salys linksmai nusiteikęs studentų imatrikuliacijos šventėje, Lietuvoje.

Koks gali būti studentas, jeigu jis pagal visas tradicijas neįsijungia į studentų šeimą? Rugsėjo pirmąją, Bokšto laikrodžiai dar neįsijungę, universiteto pirmakursiai jau plaukė į senąjį Sarmėjų miestą. O su jais — ir vyresni jų kolegos, ir dėstytojai, ir svečiai.
Pasijungė imatrikuliacijos iškilnių į universitetą atvyko Lietuvoje viešintys tautiečiai — Pensilvanijos universiteto profesorius A. Salys su žmona, Kalifornijos universiteto profesorė M. Gimbutienė, pažangūs Amerikos lietuvių veikėjai S. J. Jokubka, M. Masys bei jo duklė advokatė S. Masytė, žurnalistas iš Niujorko S. Narkellūnaitis, skulptorė iš Londono E. Gaputytė, grupė jaunų lietuvių iš Vokietijos Federatyvinės Respublikos.

Sventę prasidėjo tradiciniu humoristiniu Kanapinio ir Lašinio pokalbiu. Pirmakursiams jie pateikė tokių klausimų, kokių jokia stojamųjų egzaminų komisija nesugalvotų. Bet ir pirmakursiai ne iš kelmo spirio: ir atsakinėjo sąmojingai, ir pasižadėjo būti ne kiek ne blogesniais studentais, negu tie, kurie juos dabar fontano vandens iš šventės studentus.

Viel pirmakursiai žygiuoja pro vartus, apipintus ažuolų lapų vainikais, papuoštus užrašais „Per aspera ad astra“, sustoja ties savųjų specialybių vėliavomis. Orkestras užgroja studentų himną „Gaudeamus igitur“. Ragaujama studentiška duona bei druska, iškeltamos studentiškos keptuaitės, ir pirmakursiai tampa „šventintais“.

Sventė paliko malonų spūdį ir svečiams, ir universiteto dėstytojams, ir patiems studentams.

Kaip ir kasmet, aš atėjau pasižiūrėti, kokią naująją kartą išaugino Lietuva, — pasakė universiteto auklėtinis poetas Justinas Marcinkevičius. — Labai džiaugiuosi, kad ta karta tokia miela, tokia jaunatviška, tokia, kokią ir norėjau pamatyti. Tiksliai, ji išgarsins senąjį Vilniaus universitetą.

Filologijos fakulteto prodekanas Jonas Balkevičius pasveikino pirmakursius su mokslo metų pradžia, palinkėjo didelės sėkmės moksle.

Jūsų pareiga — nešti savo krašto gėrį, — pasakė jis. — Toliau ir mūsų universiteto tradicija. Niekam nevalia jos pažeisti.

Orkestro garsai palydėjo studentus į auditorijas. Vakarę Profas įvykio kultūros rėmėjas įvykio iškilmingas susirinkimas, skirtas mokslo metų pradiai. O viršum senosios universiteto besibaigiančios vasaros vėjas plaukė užrašą „Salve, Alma Mater!“

...„AZUOLIUKAS“ — LENKIOJE

Lietuviška daina gražiai skambėjo ir Lenkijoje, Vroclave vykusiame tarptautiniame oratorių ir kantatų festivalyje.

Karštieji plojimai publikai sutiko berniukų choro „Azuliukas“, atlikimą M. K. Kurčionio „Sanctus“, E. Balsio kantatą „Neslėkite mūlyno gaublio“ ir kitus kūrinius. Festivalio vyriausiąsį dirigentą, Vroclavo filharmonijos meno vadovą Tadeušą Strugałę „Azuliuką“, vienintelį festivalyje dalyvavusį vaikų chorą įvertino kaip „nuostabią, sugebantį kerėti, subtilų ir jautrų dainininkų kolektyvą“.

MARGA ŠOKIO ISTORIJA

Paruošė Vladas Dumčius ir atspausdino Australijos „PASTOGE“

Artėjant Adelaidės lietuvių šokių grupės dvidešimties metų sukakčiai rengėjų būvau parašytas paruošti nors trumpą šokių istoriją. Prasidėjo medžioklė po didžiąją Adelaidės universiteto biblioteką, ir štai medžioklės grobiu dalinuosi su Mūsų Pastogės skaitytojais.

Užtrukus Mozei Sinajaus kalno viršūnėje temperamentinga žydų tauta, stovyklaudama kalno papėdėje, nerimavo. Paskubomis surengtoje kalvėje surinkus dykumoje rastus peržiūvėjusius kelmus ir sausmalkes pasigiminta medinių anglių, kuriuos panaudojus buvo galima išdirpinti aukso gabaličius. Nekantrūs žemesnieji žydų vadai surinko vyrų ir moterų auksinius papuošalus, tirpino juos ir nuliedino versliuko pavidalo figūrą. Tuoj pat pradėjo reputuoti žydų tautinių šokių grupę. Skaistieji tviskančių laužų žviesojė nykyje Sinajaus dykumos naktį atsibuvo pirmas viešas žydų tautinių šokių festivalis. Skambant arfoms, trimtams ir būgnams buvo šokama apie auksinį stabą. Nebūtina tai buvo blezdingelė ar lenciūgė. Šokiais buvo išreikšta tos dienos žydų tautos džiaugsmas, už kurį festivalio rengėjams, aukso aukotojams, liejams ir šokėjams vėliau teko skaudžiai apmokėti. Jie visi atstaga mirė. Už tai, kad šoko ne laiku ir ne vietoje.

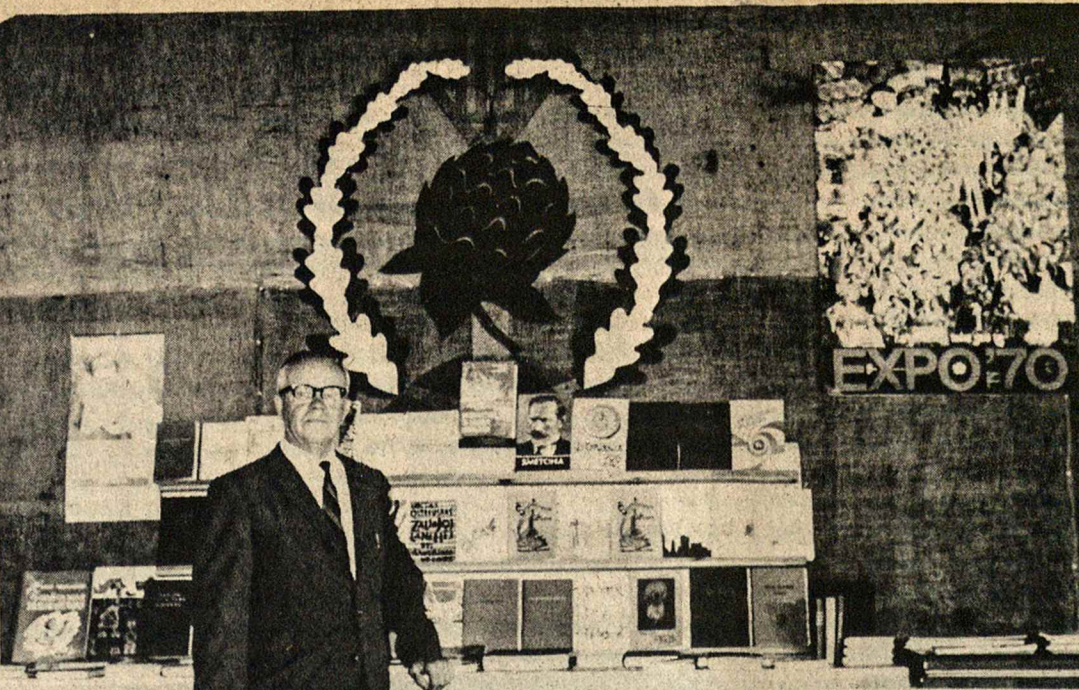
Babilono vergijoje žydai nuolat prisimindavo savo laisvės dienas toli paliktoje Jeruzalėje. Žydų jaunimas, jau gimęs Babilone, apie ištrėmimą tegirdėjo tik iš tėvų. Jie kartais vyresniųjų išmokyti susirinkdavo patys pasižioti. Susidomėjo jų šokiais babiloniečiai, nes tie žydų šokiai visai skyrėsi nuo vietinių. Baalo (vyriausio Babilono dievo) garbei suruošta šokių šventė buvo pakviesti ir žydų šokėjai per atkingiausią jų bendruomenės atstovą pranašą Jeremiją. Jis patvirtino, kad žydai viešai nedalyvauja. „Mes pakabinome savo

arfą ant svyruojančių gluosnių Jordano paupį.“ Tuo jis davė suprasti, kad džiaugsmas liko tėviškėje, o šokimas drauge su babiloniečiais jų pavergejais reikėtų vergo padėties legalizavimą.

Herodo dukterė Herodijada už gražiai sušoktą šokį tėvo ir svečių akivaizdoje motinos primokyta paprašė šv. Jono Krikštytojo galvos. Tėvas savo pažadą ištesėjo. Tai brangiausiai apmokėtas šokis, žinomas istorijoje.

Mūsų tautiniai šokiai yra mūsų žilos praeities liudininkai. Stabmeldybės laikais šventųjų gojų pavėsyje jaunų ažuoliukų lapų ar laukinių gėlių vainikais pasipuošusios vaidilutės atliekamu nuo gabijos tarnybos laiku šoko savo tarpe, sakykim, blezdingėlė arba kepurinė. Orkestras maždaug būdavo toks: pats vyriausias bosas krevių krivaitis skambindavo kanclėmis, žinyčiai priklausančių medaus drevių kopėjas (drėvininkas) švilpiniudavo skudučiais, medžiotojas pūsdavo stumbro ragą arba būbnydavo ant liepinės, aptemptos nudirinto vilko oda. Visokių varinių dūdų Lietuvoje tuomet dar nebuvo. Buvo šokama išreikšiant džiaugsmą, padėkas, permaldaujant Perkūną arba meldžiant pasisekimo medžioklėje, kad būtų geri derliai, miščių pergalės, na, ir sėkmingos meilės. Lietuviams priėjus krikštą visokie senieji šokiai buvo panaikinti kaip pagonybės liekana. Esant labai retam bažnyčių tinklui ir gyvenant miškingose vietovėse tolimųjų pilaičių valdosa buvo sunku sukontroliuoti visokias jaunimo gegužines. Šv. Jono naktį liepsnodavo laužai, vyrai šokinėdavo per ugnį ir kartu su merginomis sutrepsėdavo jėvoro tiltą.

Viduriniais amžiais Italijoje ir Ispanijoje jau buvo leidžiami kai kurie šokiai. Vienam iš popiežių lankantis XIV a. Viennoje buvo suorganizuotas labai iškilmingas sutikimas. Vienos vyskupo parė-

Sydney apylinkės Australijoje spaudos platinimo centro vedėjas POVILAS ALEKNA.

ATVIRAS LAIŠKAS "NEPRIKL. LIETUVOS" SKAITYTOJUI

Didžiai Gerb. Tamsta,

Štai Jums nelauktas laiškas, kuri malonėkite perskaityti.

Esame tremtyje jau 25 metai.

Čia kovojame plunksna, paveiksluota šioje knygoje yra žodžių ir darbu. Lietuviška aprašyti visi 1 Pas. karo įvy-

knyga yra miela talkininkė Lietuvioje. Tai ištisa do-

juose darbuose. Ją turime dokumentaciją padarytą ano lai-

gerbti ir mylėti. Tačiau josko nusikaltimų, kaip rusų, taip

išleidimas kasmet vis sunkė ir vokiečių, 1914-1918 metų lai-

ja. Mažėja skaitytojai: vienikotarpys.

išmirdami, kiti neturėdami Knyga pavadinta: "Lietuva

laiko ir noro ją savo namuose Caro ir Kaizerio naguose." Ji

turėti. Bet nežiūrint jų sunkių jau spausdinama dail. V. Vije-

sąlygų, kasmet yra išleidžiamos spausdintose ofsetiniu būdu

ma po keliolika naujų knygų. 6X9 didumo Knygos turinį su-

Taip padeda lietuviai, kurie su-

pranta knygos reikšmę ir tarmę, Romanovų dinastija,

Rasputino vaidmuo ir mirtis, Didžiojo karo priežastys, mo-

bilizacija ir jos padariniai, pirmųjų karo dienų išpūdziai,

laidas, jei ir visas leidinys išmūšiai Naumiesčio apylinkė-

parduotas. Todėl naujai knygai, je širvintos apylinkės įvykiai,

pasirodys dabar yra reikalingi istorinio tilto likimas, kazokai

ga jau visuomenės pagalba. Ji karia "vokiečius", Lietuva

gali būti iš anksto užsakyta Pas. karo metu, vokiečių ka-

prenumerata, kas garantuoti reikiu suauval, ateina vokie-

tygos išleidimą. Jūs prie čiai būsite sušaudyti, šturpūs

tarimas, kaip knygos mylėto-karo vaizdai, Kauno tvirtovės

jui, rėmėjui ir bičiuliui, galė-likimas, pastotės, vargai ir

tų tas sąlygas žymiai pakeisti nuotykiu, lietuviai caro armi-

ir palengvinti laukiamos kny-joje, vokiečių įsakymai gyven-

gos pasirodymą.

Štai kodėl aš į Jus kreipiuo-

si. Mat, esu parašęs 1 Pas. ka-

dos, skundikai, šnipai ir pro-

vokatoriai, vokiečių karo teis-

mai, prievartos darbai ir bau-

dos, dvasiški ir jų rezisten-

cija, lietuviai pasipriešina vo-

kiečiams, 1 Pas. karo ir Ame-

rikos lietuviai, 1 Pas. karo įvy-

kaltininkai ir žuvusieji, lietu-

vių viltys karo metu, literatū-

ra apie 1 Pas. karą, mecenatai ir garbės prenumeratoriai,

žymesnių klaidų pataisymai,

turinys, nuotraukos ir t.t. Knyga jau baigiama surinkti.

Bus ir išta kietuose viršeliuose. Mecenatų - rėmėjų ir garbės prenumeratorių pavardės bus įrašytos knygos pabaigoje.

Šia knyga pagerbsime žuvusius 1 Pas. kare, kentėjusių skausmą ir vargus, Caro ir Kaizerio oku-

vargą. Caro ir Kaizerio oku-

pacijos paliko žmonių širdyse daug kartumo, todėl šioje kny-

goje yra paliestos ir jų valdy-

mo dinastijos su tragiškomis pasekmėmis.

Knygos kaina - \$5.00 su prisitintu. Prenumeratą iki gruodžio 1 d. prašome siųsti adresu: Mr. A. Gintneris

3221 W. 61 Street, Chicago, Ill. 60629.

Reiškiu pagarbą, Antanas Gintneris

dymo buvo surinkta 800 mergaičių 15-17 m. amžiaus. Paskubomis jos buvo apmokytos austrų tautinių šokių, aprenktos plonais tiuliniais rūbais ir jos šoko po piežais pravažiuojamomis gatvėmis.

Kryžiuočių ordenas, Romai skudamas pagonių žemaičių papročius rašo, kad staiga užpuolę šventąjį miškelį jie radę seną vyrą ilgą barzdą ir keletą jaunų moterų ilgais baltais marškiniais ir palaidais plaukais. Šalia jų buvusi ugnivietė. Jų manymu moterys buvusios ugnies raganos. Ir kryžiuočiai visus ir visas nudobė. Šitą atsitikimą nupasakojo prof. Volteris Kaune 1931 m. Jis apie tai skaitęs Rygos arkivyskupijos archyve.

Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto dukterė Sofija, ištėkėjusi

už Maskvos kunigaikščio Dimitro Jogailos, Vladislavo, Kazimiero Doničio sūnaus Vosylius Krem-Jogailaičio, Aleksandro, Žygimantų lietuviški papročiai. Tuo Senojo ir Žygimanto Augusto šokis, t.y. nuo 1386 metų iki giminės. — Lietuvos bajorų sūnus 1572 metų Lietuvos bajorai į benir dukros. Būdamas ruošiamis su drus seimui vykdavo su gausia batvakarių pasilinksminimais. Tuo palaida. Pradedant arklinskais, metu Vytautas Didysis ilgesnį midaus seikėtojai, skalbėjais, laiką gyveno Smolenske. Dukterė siuvėjais, muzikantais ir šokėjais. Sofija ji kartas nuo karto apland-Turtingi kunigaikščiai kaip Radkydavo. Jos apsilankymo metu vilos, Sapiegos, Alšėnai, Cirtauvisas Smolenskas skambėdavo lietai atsiveždavo savo ir net neturtiškoms dainoms ir šūkiams. tingųjų kaimynų bajorų jaunimą, Kartą Maekvos kremliuje buvusi kuriam būdavo progos pasižmonė didelė puota, greičiausiai kuni-ti Lenkijoje. O kur jaunystė, ten gaikštienės gimtadienio ar vardi-ir šokis. Jogaila ir Žygimantas nių proga. Senieji Lietuvos ir Senasis mėgo pasiklausyti lietuvių Maskvos bajorai kaip paprastai viškų kančių ir skudučių muziką. gerkėdavo gerai išsivaišėtojų-kos, pasižiūrėti darnaus lietuvių si midų ir dantimis plėšė keptas ko šokio nuryjant midaus ragelį stumbro ar briedžio šlaunis. Jau po aštrių dienos ginčų seime. Duniejie Lietuvos bajorai čiai kuni-dėjo Vavelio pilies grindys Krogaikštienė prašant sušoko klum-kuvoje nuo lietuviško oželio, jon-pakojį ir suktinį. Po to suėpė kelio ir kubo — karaliui tai bū-

tojams, sunki vokiečių okupa-

cija, rusų karo belaisvių bė-

dos, skundikai, šnipai ir pro-

vokatoriai, vokiečių karo teis-

mai, prievartos darbai ir bau-

dos, dvasiški ir jų rezisten-

cija, lietuviai pasipriešina vo-

kiečiams, 1 Pas. karo ir Ame-

rikos lietuviai, 1 Pas. karo įvy-

kaltininkai ir žuvusieji, lietu-

vių viltys karo metu, literatū-

ra apie 1 Pas. karą, mecenatai ir garbės prenumeratoriai,

žymesnių klaidų pataisymai,

turinys, nuotraukos ir t.t. Knyga jau baigiama surinkti.

Bus ir išta kietuose viršeliuose. Mecenatų - rėmėjų ir garbės prenumeratorių pavardės bus įrašytos knygos pabaigoje.

Šia knyga pagerbsime žuvusius 1 Pas. kare, kentėjusių skausmą ir vargus, Caro ir Kaizerio oku-

vargą. Caro ir Kaizerio oku-

pacijos paliko žmonių širdyse daug kartumo, todėl šioje kny-

goje yra paliestos ir jų valdy-

mo dinastijos su tragiškomis pasekmėmis.

Knygos kaina - \$5.00 su prisitintu. Prenumeratą iki gruodžio 1 d. prašome siųsti adresu: Mr. A. Gintneris

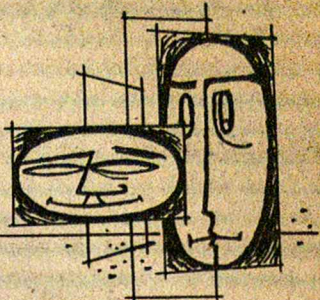
3221 W. 61 Street, Chicago, Ill. 60629.

Reiškiu pagarbą, Antanas Gintneris

davo lietuviškos tautinės rekolokacijos. Iš Krokuvos bajorai čiai at- išejo Zvenigorodo kunigaikščio sūnaus Vosylius Zvaivoje vedami šokėjai. Daugelis puotos dalyvių grožėjosi šokančiais, tarp jų ir kunigaikštienė Sofija. Visiems labai patiko auksu ir deimantais nusagstyta nepaprastai brangus Vosylius Zvaivoje iškilnių diržas. Kažkas iš dvariškių priešo prie Sofijos ir pašnabždėjo, kad tas diržas esąs sena Maskvos kunigaikščių nuosavybė ir jam nepriklauso. Kunigaikštienė Sofija, nors ir būdama labai turtinga, bet to Vosyliui teta, bet moteriško pavydo pagauta atėjo į šokančių tarpą ir savo rankomis Vosyliui diržą nusegė. Puotoje kilo triukšmas, o vėliau net ir žiaurus karas tarp pusbrolių. Diržo nusegimo scenas kiek kartų žiūrėjau Kaune karo muziejaus kunigaikščių kriptojė.

Jogailos ketvirtoji žmona irgi buvo Sofija. Alšėnaitė. Būdamas našlaitė ir Vytauto Didžiojo gimnaitė augo jo globoje Trakuose ir Vilniuje, kur lietuvių bajoraičių draugystės nuolat dalyvau-davo medžioklėse ir gegužinėse. Būdamas 17 metų Vytauto išpiršta ištėkėjo už jau 70 metų sulaukusio Lenkijos karaliaus Jogailos. Lenkų bajorai, upatingai grafai Safroniceai, jos labai nekętė ir visai įtarinėjo, kad ji tankiai savo dvare baliavoja ir šoka su jaunais lenkų didikais. Karalierio Jogailos, Vladislavo, Kazimiero Jogailaičio, Aleksandro, Žygimantų lietuviški papročiai. Tuo Senojo ir Žygimanto Augusto šokis, t.y. nuo 1386 metų iki giminės. — Lietuvos bajorų sūnus 1572 metų Lietuvos bajorai į benir dukros. Būdamas ruošiamis su drus seimui vykdavo su gausia batvakarių pasilinksminimais. Tuo palaida. Pradedant arklinskais, metu Vytautas Didysis ilgesnį midaus seikėtojai, skalbėjais, laiką gyveno Smolenske. Dukterė siuvėjais, muzikantais ir šokėjais. Sofija ji kartas nuo karto apland-Turtingi kunigaikščiai kaip Radkydavo. Jos apsilankymo metu vilos, Sapiegos, Alšėnai, Cirtauvisas Smolenskas skambėdavo lietai atsiveždavo savo ir net neturtiškoms dainoms ir šūkiams. tingųjų kaimynų bajorų jaunimą, Kartą Maekvos kremliuje buvusi kuriam būdavo progos pasižmonė didelė puota, greičiausiai kuni-ti Lenkijoje. O kur jaunystė, ten gaikštienės gimtadienio ar vardi-ir šokis. Jogaila ir Žygimantas nių proga. Senieji Lietuvos ir Senasis mėgo pasiklausyti lietuvių Maskvos bajorai kaip paprastai viškų kančių ir skudučių muziką. gerkėdavo gerai išsivaišėtojų-kos, pasižiūrėti darnaus lietuvių si midų ir dantimis plėšė keptas ko šokio nuryjant midaus ragelį stumbro ar briedžio šlaunis. Jau po aštrių dienos ginčų seime. Duniejie Lietuvos bajorai čiai kuni-dėjo Vavelio pilies grindys Krogaikštienė prašant sušoko klum-kuvoje nuo lietuviško oželio, jon-pakojį ir suktinį. Po to suėpė kelio ir kubo — karaliui tai bū-

KREIVI VEIDRODŽIAI

Tokios pat sąlygos

— Aš sužinojau, kad mano tėvas nesumoka jums už kostiumą jau treči metai, — sako klientas siuvėjui.

— Taip, pone. Ar jūs norite su mokėti už jį?

— Ne, ne. Aš norėčiau pasisiūlinti kostiumą tomis pačiomis sąlygomis.

Teisme

— Kaip tave sučiupo vagiant viestas?

— Tiesiog už sprando, pone teisėjau.

Užmiršimas

— Atvykau atostogoms, kad užsimiršti.

— Ką tokio norėjai užmiršti?

— Dabar jau neatsimenu.

Draugių tarpe

— Tas vyriškis, su kuriuo mane vakar supažindinai, užkvietė kad jam pozuočiau.

— Bet juk tu nesi modelis.

— Taip aš jam ir pasakiau, bet jis tvirtina, kad tai nesudaro kliučių kadangi jis nėra dailininkas.

Viengungio išpažintis:

Kas nemylė moterų,

Dainų nei vyno,

Tas ir daug linksmybių

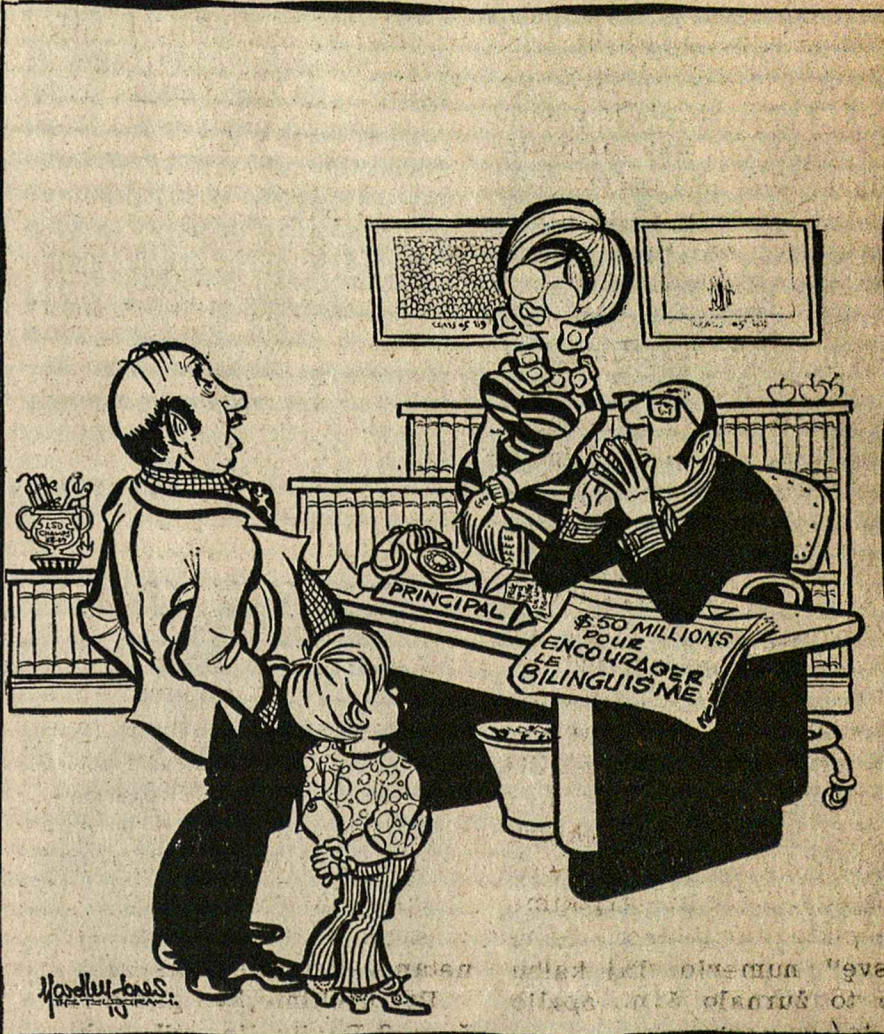
Tikrai nepažino.

Ekskursantai

— Kokias šalis aplankėte?

— Bilietus pirkto mano vyras.

Nemačiau jokių užrašų. Vaziavom ir vaziavom.

Kadangi mano sūnus jau kalba abiem kalbom, pone vedėjau, tai kiek pinigų aš gaučiau iš tų \$50 milijonų? ***** Iš "La Presse" Montrealyje.

rina karalienė Bonna paskyrė būnį kartą didingų laisvos tėvynės rį lietuvių bajorų ir bajoraičių ažuolų pavėsy.

Ją palydėti iš Vilniaus į Braun- Didžiausia liet. tautinių šokių šveiga. Keliaudami maždaug p šventė įvyko pereitais metais Či- 30 km. (15 mylių) į dieną karkagoje. Dalyvavo 1500 šokėjų iš

laits palydovai, kraitvežiai, svo Amerikos, Argentinos, Kanados čios ir vestuvių pulko bajoraitės ir Paragvajaus. Apie minimą pakėlėse vokiečių kontūrų būdą-taut. šokių šventę skaitykite pla- vo mielai sutinkami. Muzikantai čia mano kelionių išpūdziuose. reždavo iš peties visose karčiamo- Kaip gimė, augo, ir vystėsi i se. Visos gurguolės vadas žemai- žaisminga taut. šokių vieneta čią bajoras Ramautas klekvienoje Adelaidės grupė, leisikime pasisa- poilsio vietoje palikdavo muzikan- kyti tos grupės buvusiems orga- nizatoriams, mokytojams ir da- nautojams Žygimanto Augusto si- bartiniam grupės vadovui Vytau- dabrinį skatikų, nes to reika- tui Straukui.

lavo laiko papročiai ir karališ- ka garbė.

Pabaigai keletas ištraukų iš šokių metrikų. 16 amžiaus pirmoje pusėje Prancūzijos karalių rūmuose atsirado klasiniai šokiai gavote ir menuetas. Ludviko XIV laikais ninkai per vestuves ir talkas jau courante.

17 amžiuje buvo viešai leidžia- ma šokti Ispanijoje fandango, sarabanda, pavana.

Italijoje pradėta šokti tarantella, saltorelo. Tuo metu atsirado ir vengrų kalniečių šokis čardasas.

18 amžiuje Vokietijoje galutiniai išsivystė valsas ir galopas. Polka grynai Bohemijos kaimiečių šokis; jis buvo šokamas dainuojant. Pridusos būdavo pavaik- šiojama nepalaidžiant poros.

1830 m. polka prigijo Prancūzijoje ir Anglijoje. Į žemaitiją ji atkeliavo ir buvo pakrikštyta žemaičių polka apie 1832-sius metus. Iš pradžių buvo šokama tik dvaruose.

Londono "Folk Art Council" rengia kalėdinių giesmių festivalį. Šis festivalis įvyks lapkričio 30 d. 2.30 v. p. p. ukrainiečių salėje, 247 Adelaide st. Įvairios tautybės bei Londono organizacijos rengia valčių stalus, su tai tautybei charakteringais kepsniais. Lietuvių bus parengti taip pat du stalai. Prie kiekvieno stalo bus dvišeimininkės, kurios aptarnaus svečius, pripils kavos ar arbatos ir paaiškins kepsnių reikšmę.

Programą atliks estų, vokiečių, vengrų, lenkų, italų, ukrainiečių, vakarų Indijos ir lietuvių chorai, kurie paglėdos po vieną kalėdinę giesmę. Kun. B. Pacevičiaus vadovaujamas "Baltijos" ansamblio choras atliks "Skubinkit pie-menys į prakartėlę". Taip pat pasirodys bendras, iš daugelio tautybių sudarytas, choras. Lietuvius šiame chore atstovauja Lidiya Keraitė ir Vida Petrašiūnaitė. Šio festivalio vadovai yra p.p. M.D. Chainauskai. Tikimės, kad mieli londoniškiai atsilankys į šį Kalėdinių giesmių festivalį.

o Londono skautai žada paminėti Kariuomenės šventę lapkričio 23 d. Šia proga skautaiturės trumpą sueigą tuojau po pamaldų parapijos salėje. Yra jau Londono skautų užprašytos mišios pas kun. B. Pacevičių už žuvusius karius ir partizanus. Tebūna nors trumpai paminėti tie, kurie kovojo už Lietuvos laisvę.

o Gruodžio 21 d. Londono skautai ruošia Kalėdų eglutę Londono vaikų šeimoms. Tai yra jau tradicija, kuri tęsiasi metais iš metų. Ankščiau skautai supirkdavo dovanėlių iš savo kuklios kasos, bet paskutiniu metu prie dovanėlių pirkimo smarkiai prisidėjo mūsų Londono šalpos komitetas. Už tai skautai yra nuoširdžiai dėkingi. Šalpos komiteto dėka mūsų Kalėdų senelio maišas yra daug sunkesnės ir briedžiukų rogės daug didesnės.

Baltijos ansamblio šokėjas E. Puodžiukas šoka "Oželį". Nuotrauka S. Kero.

Per Kalėdų eglutę mūsų šeštadieninė mokykla ir jaunieji skautai išpildys programą. Kadangi tai yra vaikų šventė, tai kiekvienas iš jų gaus progą pasirodyti. Mūsų suaugusių pareiga yra atėti jais pasigėrėti ir jų išlausyti. Mūsų vaikučiai parodys kaip jie gražiai moka giedoti Kalėdines giesmes, deklamuoti, groti ir šokti. Praeitais metais mūsų mokykla buvo suarušusi net mažą vaidinimą

šia proga. Gal ir šiomet bus kas nors panašaus padaryta. Programoje taip pat pasirodys jaunoji "Baltija", kuri šiuo metu smarkiai dirba. Šokius mokina Lucija Petrašiūnaitė ir Marijus Chainauskas.

Po programos Kalėdų senelis išdalins dovanėles. Kai triukšmas truputėlį nusiramins, prasidės mažos vaišės - pienelis mažiesiems, o kavutė suaugusiems.

B.A.

SUDBURY, ONT.

PREMIJA LIETUVAITEI

Barbara Griniūtė gavo \$ 300 stipendiją iš Steelworkers unijos. Stipendijai gauti reikėjo paruošti rašinys: "Kanados darbininkų organizavimosi istorija, principai ir įnašas į Kanados ekonominį gyvenimą". Iš didelio skaičiaus prašiusių stipendija pripažinta tik 12 asmenų, jų tarpe, ir Barbarai. Šiuo metu B. Griniūtė studijuoja Western universitete fizinių lavinimąsi. Sėkmės. Jos tėvelis Vytautas dirba INCO, o motina mokytoja Mary Mouth College, Sudburyje.

• Stasys Venskevičius pradėjo geologijos studijas Toronto universitete.

• Tumo Vaižganto šeštadieninė mokykla darbą pradėjo jau prieš mėnesį. Mokinių lanko 16, bet galėtų būti ir daugiau, jei tėvai labiau rūpintųsi vaikų lietuiskumu. Mokyklos vedėja Marija Venskevičienė ir mokytojas kun. A. Sabas.

• Vincas Barvydas, Lietuvos savanoris-kūrėjas gavo senatvės pensiją, bet dar dirba "International Hotel". J. K.

Sault St. Marie, Ont.

PRADEDAM DIRBTI

Algoma Steel fabriko unijos streikas kuriame dirba daugumė mūsų tautiečių, trukęs 70 dienų pagaliau pasibaigė. Lapkričio 4 dieną, slaptu balsavimu, su maža, vos dviejų su virš šimto balsų persvara, unijos darbininkai nubalsavo grįžti į darbą. Nauja sutartis veikia pati kaip ir Hamiltono Steelco. Pamažu šaukiami į darbą, darbininkai, ir pagal kompanijos pareikimą užtruks 10 ar daugiau dienų, kol fabrikas įsijungs į pilną produkciją. Žinoma, tas daug priklauso ir nuo plieno pareikalavimo.

Spalio mėn. 26 dieną mūsų kolonijoje iš Sudburio lankėsi kun. A. Sabas. Tą pačią dieną vadare atlaikė tautiečiams pamaldas Blessed Sakrament bažnyčioje. Nemaža tautiečių priėjo išpažinties. Pirmadienį sugrįžo atgal į Sudburį. Pažadėjo aplankyti prieš Kalėdų šventes. Apie tai kiekvienam bus pranešta laišku. Ačiū Jam, ir lauksime.

Apyl. Valdyba lapkričio 15 d.

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDZIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

Kapitalas virš trijų su puse milijonų dolerių

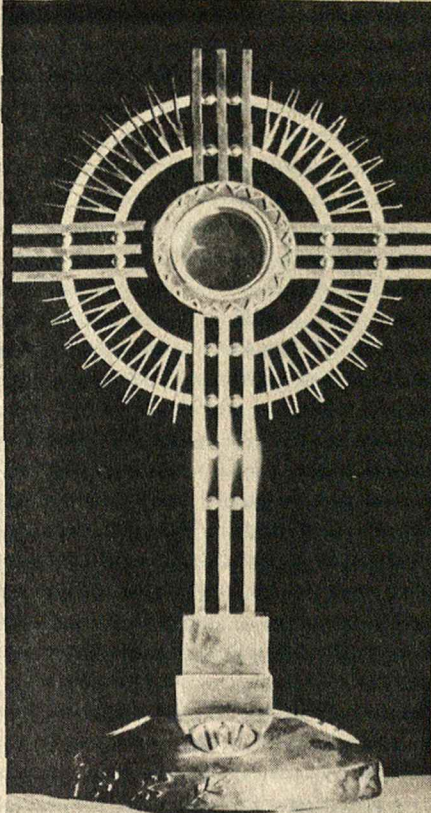
MOKA
5½% už depositus
6% už šėrus (numatoma)
7% už 1 m. term. dep.
7¼% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už mortgicijus
8% už asm. paskolas

ASM. PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGICIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupu dydyje, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta). BUSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

Dail. Telesforo Valiaus projektas — Monstancija Šv. Jono Krikštytojo bažnyčioje.

• "Tėviškos Ziburių" suakutvinis koncertas-banketas rengiamas lapkričio 30, sekmadienį, 5.30 v.v., didžiojo Priskelimo auditorijoje. Programoje — koncertas, vakarienė ir trumpa oficialioji dalis. Visuomenė kviečiama dalyvauti ir įsigyti pakvietimus, kurie gaunami "TŽ" administracijoje ir parapijos kioskuose. Šioje iškilmėje, tikimasi, dalyvaus visa eilė svečių, ypač laikraščio bendradarbių iš Kanados ir JAV.

• Latvijos nepriklausomybės 51-osios metinės Toronto bus paminėtos specialia iškilmė lapkričio 22, šeštadienį, 7 v.v., Eatono auditorijoje.

• Toronto tautinių šokių grupė "Gintaras" pradėjo savo repeticijas. Numatyta plati programa.

• Sutuoktuvės. Lapkričio 8 d. Šv. Jono Kr. bažnyčioje susituokė Emilija Sergautytė su Romualdu M. Nortonu.

Ukrainiečių salėje rengia kariuomenės šventės paminėjimą. Bus šokiai ir veiks bufetas su minkštais ir kietais gėrimais. Kaip ir kasmet tikimės gausaus tautiečių atsilankymo.

Lapkričio 6 dieną, pas savo brolių iš Lenkijos atvyko Romas Druskis. Tikisi pavišėti apie tris mėnesius. O gal net ir pastoviai-nuolatiniui. Sekmės atvykusiam.

T.E.K.

Niagara Falls, Ont.

GERAS PELNAS

Vienam skautų rėmėjų valdybos nariui po ilgesnės ligos pasveikęs, praeitą savaitę įvyko posėdis ir tapo galutinai priimta Joninių apyskaita, kuri rodo 511 dolerių ir 73 centus gryno pelno.

Taigražus pelnas atsiradęs dėka aukotojų skautų reikalams. Retas kas šiame pasaulyje ku nors neparemė. Dėka to buvo duota graži programa, buvo priimti ir gražiai išleisti visi svečiai. Žodžiu, pajamų užteko viską gerai atlikti ir dar atsirado žymus pelnas, kuris iki paskutinio cento pervestas į skautų rėmėjų kasą. Apmokėjus visas skautų išlaidų sąskaitas, padengus šių metų stovyklavimą, kasoj yra grynais pinigais šiuo metu 473 doleriai ir 7 centai. Padarius reviziją, tuoj pat bus renkama nauja valdyba. Nutarta susirinkimui pa-

• Dr. A. Valadka yra išvykęs nuo lapkričio 1 iki 27 d. Jį pavaduoja dr. St. Pacevičius. Pirmą nuo 5-8 v.v. pagal telefoninį susitarimą. Tel. 531-2933.

• Mūsų mirusieji. Lapkričio 4 d. Wasagoje staiga mirė a.a. Jonas Grikinis, 59 m. amžiaus, kilęs nuo Zarasu. — Lapkričio 10 d. mirė a.a. Marija Štukienė, sunkiai sirgusi 5 metų House of Providence ligoninėje.

• Ligoniai. Agr. Vladas Bačėnas, po komplikotų galvos operacijos, sveiksta Western ligoninėje. Aldona Šeškvienė, po susisiekimo nelaimės, sveiksta Queensway ligoninėje.

Toronto Akademikų d-ją, kartu su Toronto apylinkės valdyba, spalio mėn. 23 d., penktadienį, šv. Jono parapijos salėje surengė Toronto lietuvių studentams vaišės-pobūvį. Atsilankė apie 100 studijuojančių jaunimo. Buvo pavišinti vynu, kava, sumuštiniais ir pyragaičiais. Vyravo šilta ir draugiška nuotaika.

Akademikų jaunimą apylinkės valdybos vardu sveikino valdybos narys inž. Masionis jun., o akademikų d-jos vardu arch. Lečias. Kaip Masionis, taip ir Lečias, ragino jaunuosius įstoti į d-ją ir įsijungti jos veiklon.

Šveicarų dramos trupė "Die Schauspieltruppe Zuerich" šiuo metu vieši Šiaurės Amerikos kontinente. Gastrolų repertuarą yra įtraukusi dviejų šveicarų dramaturgų, Friedrich Duerrenmatt ir Max Frisch veikalus ir Johann Wolfgang von Goethe "Iphigenie auf Tauris".

Toronto visuomenei buvo patiekta tik vienas spektaklis. Lapkričio mėn. 14 d. Rayersono

Instituto salėje grupė suvaidino dvi Max Frisch dramas: "Die grosse Wut des Philipp Hotz" (Smarkus Filypo Hotz įtūžimas) ir "Biederman und die Brandstifter" (Biedermanas ir padegėjai).

Šitoji grupė yra stipri teatralinė pajėga. Paskirų aktorių vaidyba yra ryški ir išbaigta. Jų žestai yra laisvi, suderinti ir harmoningi. Visas kolektyvas sudaro išbalansuotą vienetą, kurio vaidyba stipriai paveikia žiūrovą ir palieka jam neišdildomai malonų scenos prisiminimą.

Kostiumai ir grimas skoningi, dekoracijos kluosios, bet idomios ir patrauklios, gerai suderintas apšvietimas.

Nors buvo statyti du veikalai, tačiau vaidinimas su pertrauka teuztruko tik 2 su puse valandos, nors paveikslų veiklaose buvo nemažai. Planingas scenai veikalo parengimas ir skoningas dekoracijų išdėstymas leidžia šių dienų sudėtingas dramas suvaidinti per, palyginamai trumpą laiką.

Salės parteris ir balkonas buvo prikimštas žiūrovų: mokinių, mokytojų, studentų ir dramų teatro veikėjų. Vaidinimas vyko vokiečių kalba.

Dr. B. NAUJALIS natūralios gydomos sveikatos klinika (metus gilius gydymo mokslą ir praktiką atlikęs Ivalijoje ligoninėse) pilnai veikia ir priima pacientus nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak., 460 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont., Tel. LE 3-8008.

Beto, kas neisigijote lietuvių kalboje Dr. Naujalo išleistas knygos — kaip apsisaugoti nuo širdies priepuolio, tai prisintus 2 dolerius gausite "paštu knygelę" "Pažink savo širdį ir padėk jai".

Atkelto iš 3 psl.

KLB TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

tent — Tautos Fondui 5,618.65 dol., Jungtinių Finansų Komitetui — 2,334.50 dol. ir KLB valdybai — 2,300 dol.

Atstovybė tam tikrą surinktų lėšų rezervą laiko banke savo žinioj, ir gautas palūkanas naudoja lėšų telkimo išlaidoms apmokėti. (Pirma minėtos sumos įskaitytos ir pajamos iš palūkanų). Šiais metais atstovybė yra persiuntusi į TF New Yorke lygiai 6,000 dolerių, ir dar turi rezervę 8,265.18 dolerių. TF atstovybė Kanadoje, naudodamasi tokia Kanados Lietuvių Bendruomenės talka, visada pateikia KLB tarybai gautų lėšų apyskaitas.

Spalio 18 d. Toronte vykusiam Kanados Lietuvių Bendruomenės Tarybos suvažiavimui buvo pasiųstas Vlko pasveikinimas.

KĄ GERIAUSIA SIŪSTI LIETUVON?

Intertrade Express Corp. (125 East 23rd Street, New York, N.Y. 10010) informuoja spaudą, kad geriausia siųsti sovietinėse srityse gyvenantiems dovanų pažymėjimus (Gift certificate). Juos gavę žmonės gali pirkti ką nori ir kada nori. Už juos taip pat galima gauti daugiau, perkant dolerinėse krautuvėse. Jose, agentūros teigimu, galima pigiau nusipirkti ir aukštesnės kokybės prekių, pagamintų Vakaruose.

Nelaukdami darykite užsakymus arba prašykite katalogų šiuo adresu: INTERTRADE EXPRESS CORPORATION, 125 East 23rd St. New York, NY. 10010 USA.

JIB VARTODAMAS NEBŪSI NEI PLIKAS, NEI ZILAS

JIB

vartojo 16 savaičių

pusę metų

vienus metus

Fotografijos rodo, kad JIB vaistai ATAUGINA PLAUKUS, pašalina pleiskanas, šašus, niežėjimą, suaiško plaukų slinkimą, gražina natūralią plaukų spalvą MOTERIMS ir VYRAMS užtikrintai. JIB 8 uncijų butelis — \$5.50. Užsakymus su pinigine perlaida siųskite JIB laboratorijos atstovybės Kanadoje adresu:

JIB Laboratorija, 2498 Dougall Ave, Windsor, 12. Ont.

GREIČIAU... PIGIAU... GERIAU...

IR TIKRAI PADĖSITE SAVO ARTIMIESIEMS

UŽSAKYDAMI SIUNTINI PER

BALTIC STORES LTD

(Z. JURAS)

421 HACKNEY ROAD, LONDON, E.2. ENGLAND

Telephone: 01-739 8734

Šį rudens siūlome 3 dovanų siuntinius sudarytus iš tokių dalykų, kas labiausiai reikalinga ir naudinga Lietuvoje.

RUDENINIS (1) 1969.

3 jardo vilnones veliūro medžiagos vyriškam arba moteriškam paltui, 3½ jardo puikios kostiuminės angliskos vilnones medžiagos vyriškam arba moteriškam kostiumui, 2 jardo crimplene medžiagos puikiai sukleli, vyriškas arba moteriškas aukštos rūšies megztukas, išveiginiai nailono marškiniai arba bliuskutė, 1 pora vyriškų arba moteriškų kojinių (vilnionių arba nailoninių), 20 geriausios rūšies cigarečių. Kaina \$ 100.

RUDENINIS (2) 1969.

Nailoninis itališkas vyriškas arba moteriškas lietpaltis, 3½ jardo vilnones angliskos kostiuminės medžiagos, 2½ jardo vilnones moteriškai sukleli medžiagos, 1 gelėta arba ornamentais vilnė skarelė, 1 vyriškas arba moteriškas megztukas, 1 kaklaraištis arba dėžė šokoladinių saldinių, 2 šilkinės arba nailoninės skarelės. Kaina \$ 100.

MAISTO SIUNTINYS 1969.

6 sv. geriausiu kanadišku miltu, ½ sv. arbatos, 1 sv. kakavos, 2 sv. ryžių, ¼ sv. pipirų, ¼ sv. bopkos lapų, ½ sv. geriamo šokolado, 1 dėžutė nescafės, 2 sv. geriausiu kiuliniu tauku, 1 dėžė šokoladinių saldinių. Kaina \$ 35.00.

• I kiekvieną rūbų siuntinį galima dėti šiuos labai naudingus ir pageidaujamus dalykus Lietuvoje: Nailoniniai lietpalčiai \$11.00, geriausios rūšies vilnones skarelės \$5.00, nailoninės kojinės \$2.00, nailoniniai marškiniai \$9.00.

• Taip pat primame užsakymus auto mašinoms, motociklams, dviračiams, televizijos aparatams, baldytuvams ir t.t.

• Musu sąskaitas suteikia Jums teisę gauti mokesčių mokėjimo sumažinimą.

• Kiekvieno siuntinio pristatymas yra garantuotas.

Geriausia taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių

KREDITO KOOPERATYVE "TALKA"

21 Main Street East, Room 203, tel. 528-0511.

Nemokamas gyvybės ir asm. paskolų draudimas
Nemokamas pilnas žemės patarnavimas
Parduodame American Travelers žemės ir money orderius
Užtikrintas indėlių saugumas
Kapitalas virš \$1,600,000.00

MOKAME UŽ:

Depozitus	5%
Šėrus	5.5%
Už vienų metų indėlius	8%
SKOLINAME:	
Asmenines paskolas iš	10%
Nekiln. turto paskolas iš	9%

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

Rugsėjo mėn. 30 dienos bankelio balansas buvo 1.726.295,59 dol. Šėrai - 922.105,92 dol. depositai - 665.022,56 dol., Asmeninių paskolų išduota - 460.353,10 dol., mogliūnių - 910.883,23 dol. Pelnas per šiuos metus iki rugsėjo mėn. 30 dienos turima - 64.308,94 dol. Narių skaičius - 1202, deponitorių - 365. Balansas per šio laikotarpio vienus metus padidėjo - 220.693,22 dol. Tai yra gražus bankelio balanso padidėjimas, nežiūrint į nepastovią ir nuolat besikaitaliojančią piniginę ir palūkanų rinką. Visiems yra žinoma, kad besireišianti pinigine infliacija daro vis sunkesni pinigų gavimą. Paskolų procentai kas mėnesį vis kyla ir nežinia kada jų kilimas sustos. Krašto vyriausybė ėmėsi priemonių sustabdyti infliacijos reiškinį. Kaip tos priemonės bus sėkmingos sunku yra numatyti. Nepastovumas piniginei rinkai ir tuo pačiu dolerio vertės mažėjimas žmones skatina daryti investicijas ir traukti pinigus iš bankų. Bankai savo ruožtu vis kelia procentus už laikomus pinigus ir kartu didina paskolų procentus sunkindami paskolų davimą. "Talka" negali atsilikti nuo visos finansinės krašto padėties ir kiek leidžia padėti stengiasi dėti priemonių sustabdyti infliacijos reiškinį. "Talka" yra visų tamstų nuosavybė ir jokio pelno nesiekia, kaip kad privatus bankai; visas pelnas, atskaičius bankelio išlaikymą ir apdraudimo išlaidas, grįžta tamstoms atgal dividendo pavidale. Tamstų išrinktoji bankelio vadovybė, kaip įmanoma stengiasi verstis mažesnėmis išlaidomis ir sudaryti geresnes sąlygas, negu kur kitur, indėlių laikymo ir paskolų išdavimo srityse. Kaip ir praityje, pasitikėkite "Talka", remkite ją, laikydami čia pinigus ir skolindamiesi iš jos. Čia sąlygos visados yra geresnės, negu kur kitur.

Mūsų apdraudimo bendrovė CUNA spalio-kovo mėn. yra suruošusi pasitobulinimo kursus kredito kooperatyvų darbuotojams. Valdyba yra nutarusi į tuos kursus pasiųsti 4 mūsų valdomųjų organų narius: St. Dalių ir G. Melnyką studijuoti administracijos sritį ir R. Kontenį bei A. Meškauską - buchalterijos sritį. Minėti asmenys tuos kursus jau lanko.

DIDELI "BALTIJOS"

UŽSIMOJIMAI

"Baltijos" stovyklavietės komitetas paskutiniame savo posėdyje nutarė tuojau po Velykų, balandžio mėn. 11 d. suruošti didelę vakarienę Stovyklavietės penkmečiui paminėti ir garbės fundatoriams pagerbti. Visos Montrealio organizacijos kviečiamos tai dieną nedaryti kitų pobūvių.

Nuosavybės teisių įgyjimas "Baltijos" nuomuojamais 25 akrams yra sekantis didelis komiteto uždavinys. Ryšium su besikeičiančia politine ir ekonomine konjunktūra, būtu geriausia žemę turėti visiškai savo nuosavybėje. Dabar tas plotas yra išnuomotas dešimčiui metų už 25 dol. sumą. "Baltijos" turimo ploto apmatavimas, plano sudarymas žemės kaina ir dokumentų sudarymas kainuotų apie \$1.500,00.

Numatyta naujas "Baltijos" lėšų telkimo vajas 1970 metams. Prieš 5-kius metus vykdytas pinigais ir 5-kių metų pasižadėjimais davė \$9.500. Tada įgalino Komitetą aptvarkyti turimą žemės plotą ir pradėti pastatų statybą, kurių užbaigimui buvo pasiskolinta iš "Lito" \$7.500. Šiais metais mokėjimai pasižadėjimais jau užsibaigė. Stovyklavietė dar turi \$4.500 skolos. Be nuosavybės teisių įgyjimo žemei ir skolos mokėjimo, dar norima padaryti kai kurių vandentiekio ir elektros pagerinimų, kad stovyklavietė labiau tiktų komerciniams tikslams /nuomavimui, trailer-parking, etc./

Visiems šiems svarbiems darbams atlikti būtinai reikalingos papildomos lėšos. Užtat "Baltijos" Komitetas nutarė dar kartą kreiptis į "Baltijos" draugus ir rėmėjus ir prašyti paramos gyvais pinigais arba naujais pasižadėjimais sekančioms penkiems metams, panašiai kaip tai buvo daryta stovyklavietę organizuojant 1965 metais. Tuo reikalu nutarta paruošti ir išsiųstinėti vajaus atsišaukimą.

Šio vajaus pasisekimas užtikrintų tolimesnę "Baltijos" ateitį. Aibaigusi mokėti skolas "Baltija" galėtų verstis iš stovyklautojų mokesčių ir iš organizacijų gaunamos paramos, nebevargindama montrealiečių dažniais lėšų telkimais. Būtų reikalinga sukelti panašią sumą, kaip ir 1965 - apie \$9.000.

Tik 3 mylios! Į "Baltijos"

Nukelta į 8 psl.

MONTREAL

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS GIRDIMAS KAS
ŠEŠTADIENIS PER **CFMB** STOTI
BANGA 1410, 10:00 VALANDĄ VAKARĄ
TEL. 669-8834. Programos vedėjas L. Stankevičius

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
601 St. John Road TEL. 695-3883
POINTE CLAIRE, QUE.
(M. RUTKAUSKO)
• Atliekame prabėgimo ir kapitalinio auto-mašinų darbus.
• Taip pat patarnavimas gazolinu, alyva, padangomis ir kt.
• Tikrai keliolika minučių iš Montrealio greitkelio Nr.40 arba Nr.20. Atvažiuok neapsiriksitel!

LaSalle Radio Taxi SKAMBINKITE,
Savininkas Alfonsas Viskantas iš visų vietų LaSallėje.
TEL. 366-8300
SPECIALIOS KAINOS:
• Krikštyms, vestuvėms ir laidotuviams. -- visos 24 valandos.
• Į tolimesnes užmiesčio ir kito miesto vietas.

LaSalle Auto Specialist Reg'd. TEL: garažo 366-0500
namų - 366-4203
TAISAU IR DAŽAU AUTO-MAŠINAS.
7717 RUE GEORGE LASALLE, P.Q. SAV. G. DESROCHERS.
(Priešais NL redakciją)

Universal Cleaners & Tailors
B. KIRSTUKAS
TEL. 769-2941.
239 FOURTH AVENUE
(at Wellington St.)
Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakymus, vyriškus palatus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

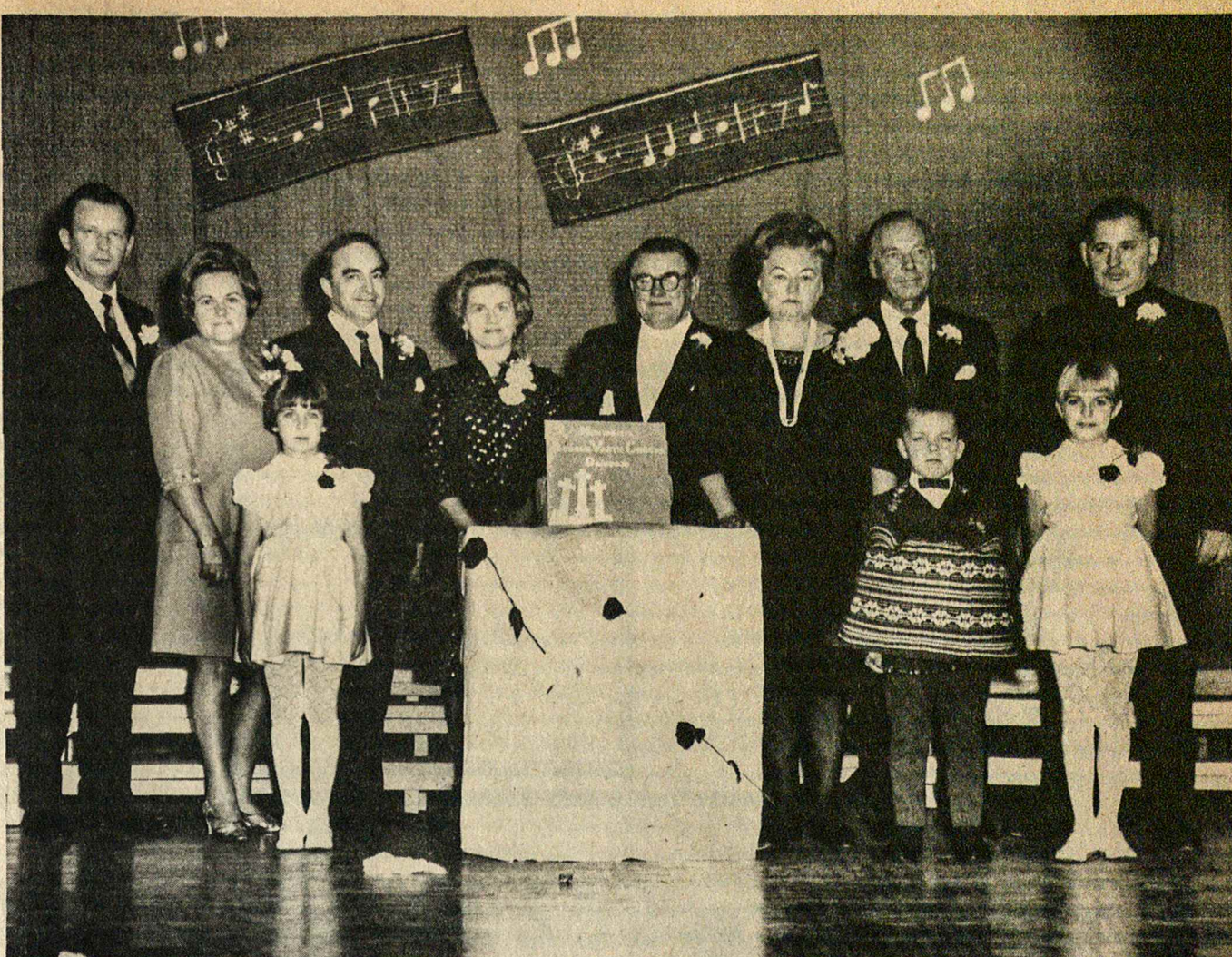
Windsor
DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.
1205 CHURCH AVENUE, VERDUN, P.Q.
TEL. 768-6679.
Windsor yra moderni valykla, turinti 20 metų patirtį šiam darbe. Turinti naujai įrengtą moderniausią drabužių apsaugą (storage) ir greitą patarnavimą.
Savininkai: A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus.

Baltic Woodwork Co. TEL. 366-3884
K. KIAUSAS ir J. ŠIAUCIULIS
547 Lafleur Ave., LaSalle (650) P.Q.
Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

BELLAZZI-LAMY INC. TEL. 366-6941
BOIS DE CONSTRUCTION
BUILDING MATERIALS
7682 BLVD. CHAMPLAIN
coin 6ième Ave., LaSalle
ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINE MEDŽIAGA:
Durys, langų remai, Izoliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris, cemento, B.P. išdirbiniai, cemento ir kt.

KELEIVIS
636 Broadway,
So. Boston, Mass.
02127 USA.
Ašku, esate girdeję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 62-
sius metus. Jį vieni gina, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti. Kodėl?
Todel, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės rašyti. Teisingomis žiniomis iš visur (daug rašo ir apie dabartinę Lietuvos gyvenimą) laikraštis per 61 metus pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą.
Keleivis duoda ir teisiųjų patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Prenumerata tik \$5.00.
Jau galima gauti --- 1970 --- metų Keleivio Kalendorių. --- Kaina \$1.00.

SĖJA
Tautinės, demokratines minties mėsėnėsinė lietuvių laikraštis. Leidžia Varpininkų leidinių fondas.
Redaktorius: Grožvydas Lozauskas.
Administracijos adresas: Juozas Urbelis
1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160 USA.
Prenumerata: JAV ir kitur \$5.00 metams.

Aušros Vartų parapijos choro pirmosios plokštelės krikštynų kūmai: (iš kairės) Gintaro ansamblio vadovas Zigmantas Lapinas, p. J. Adomoniene, p. E. Roch (choro dirigentes p. M. Roch vyras), p. J. Žukauskiene, pirmuosius choristus atstovauja p. V. Kačergius, Lietuvos Operos soliste p. Elzbieta Kardeliene, pianistas K. Smilgevičius ir buvęs Aušros Vartų parapijos klebonas, specialiai krikštyms atvykęs iš Čikagos, Tėv. K. Pečys, S.J. Kumų priesakyje stovi p.p. Alfonso Gudų dvi dukrelės ir sūnus, scenon inėšę pirmąją plokštelę. Nuotrauka T. Laurinaitis.

GERAI PASISEKUSIO PLOKŠTELĖS KRIKŠTYNOS

Aušros Vartų parapijos choras gražiai ir šauniai pakrikštyjo savo pirmąją plokštelę. Visos krikštynos apeigos praėjo sklandžiai ir gyvai. Choras dainavo pakiliai ir visos atliktos dainos gerai skambėjo. Gausi publika šiltai priėmė chorą ir nuotaikingai praleido laiką.

Aušros Vartų choro dirigentė yra ponė M. Roch, o jo nenuilstamas vadovas solistas A. Keblys. Choro dabartinis seniūnas - H. Celterius. Visi montrealiečiai turėtų išgyti šią pirmąją choro plokštelę.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJA

- Parapijos komitetas po ilgų svarstymų nutarė įvesti ir mūsų parapijos aukų vokelių sistemą, kaip tai daroma visose parapijose.
- Praėjusį sekmadienį buvo pakrikštyta Angelė - Marija, Rafaelio ir Wendy Hannah ūsų dukrelė.
- Aukos bažnyčios fondui: \$15 paaukojo Petrauskai. Po \$10 - Kasperavičienė ir Keleirienė. \$7 V. Jakonis. Rinkliava \$183.84

JOE'S BUTCHER & GROCERY LAURINAITIS JUOZAS

TEL: 524-0209

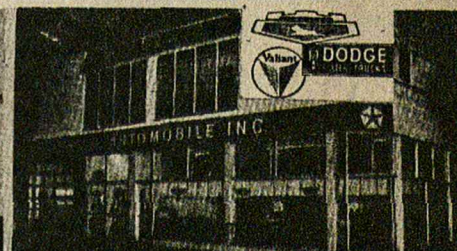
1918 Frontenac Street, Montreal, P.Q.

LaSalle
AUTOMOBILE INC.

7635, BOUL. LASALLE
LASALLE, QUÉBEC
TEL. 366-7818

- DART
- CORONET
- CHARGER
- DODGE
- CHRYSLER
- CAMION
- DODGE

LAURENT DAIGNEAULT
Président

Jetté & Frère Itée

Plumbing & Heating kontraktoriai

- Šildymo ir vandentiekio taisymai ir nauji įrengimai
- Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimai
- Apkainavimas nemokamas

140 - 2e AVENUE
LASALLE

366-0330

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

TEL. 525-8271.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVES MAZAMECIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS

T. Laurinaitis

A.B.C.
SIUNTINIŲ
AGENTŪRA

3891 St. Lawrence Blvd.
Montreal 18, P.Q.
Tel. VI4-9098

DĖMESIO!

ABC kviečia visus klientus agentūron apsilankyti asmeniškai, nes vietoje bus lengviau paaiskinti naujuosius maito mokesčius. Už maisto siuntinius maitas lieka tas pats.

A.B.C.

Sol. A. Paškevičienė

KLB MONTREALIO SEIMELIO RINKIMAI

Lapkričio 23 d. Aušros Vartų parapijos salėje nuo 9 val. ryto iki 3 val. p. p. ir šv. Kazimiero parapijos salėje nuo 9 v. iki 1 v. p. p. įvyks Montrealio Lietuvių seimelio atstovų rinkimai.

KANDIDATŲ SARAŠAS

1. Augaitis J. 22 met. Studentas
2. Barysa Ed. 20 met. Studentas
3. Dikaitis Pr. 57 " Darbininkas
4. Gedvilaitė L. 20 m. Studentė
5. Kandižauskas J. 47m. Darbininkas
6. Lapinskas J. 34 m. Verslininkas
7. Možeika A.J. 28 m. Ekonomistas
8. Siauciulis J. 53 m. Verslininkas
9. Simoniukštis R. 58 m. Tarnaut.

Visa Montrealio lietuviška visuomenė prašoma atkreipti dėmesį ir rinkimuose kuo skatlingiausiai dalyvauti.

Rinkimų Komisija

LIETUVIŠKŲ KALĖDŲ EGLUTĖ MONTREALIO MENO MUZIEJUJE (1379 Sherbrooke W.)

Kalėdinių eglučių paroda Montrealio Meno Muziejuje įvyks nuo 20 iki 30 lapkričio.

Montrealio skautės, talkinamos buvusių vyr. skaučių, gamina žaisliukus ir lietuvių eglutės bus papuošta šiaudinukais. Savo originalumu pernai mūsų eglutė buvo susilaukusi visų dėmesio.

Uždarymo dieną, 30 lapkričio 3 val. p. p. muziejuje bus lietuvių programa išpildoma "Gintaro". Aplankykime šią parodą ir dalyvaukime lietuvių pasirodyme per parodos uždarymą.

RENGIAMA DOMI PARODA

Montrealio Lietuviai Studentai Ateitininkai, gruodžio 6-7 dienomis, Aušros Vartų parapijos salėje, ruošia jaunųjų lietuvių mėgėjų dailės parodą: tapybos, skulptūros, fotografijos darbus. Prašome visą jaunimą - mėgėjus, visus, kurie jau turite paveikslų ir kitų menišku savo padarytų dalykų dalyvauti toje parodoje. O taip pat prašome ir visus lietuvius atsilankyti toje parodoje ir pamatyti Jūsų jaunimo meno pasaulį.

Šios parodos reikalais prašome kreiptis į šiuos asmenis: Rita Abromaitytė, Tel. 523-5553, Romas Izganaitis, Tel. 674-7038

K. Vilčinskas.

• Mirė Vladas Ūsas, 59 m. amž. paliko žmoną Nelę ir dukterį ir du sūnus.

LITAS
Montrealio Lietuvių Kredito Unija

NAUJOS

TAUPOMOSIOS SĄSKAITOS IŠ

6.5%

Mėnesinis palūkanų skaičiavimas ir prirašymas, laisvas pinigų išėmimas, bet be čekių rašymo privilegijos.

Montreal

Lapkričio mėn. 22 d., šeštadienį 7 val. vak. Aušros Vartų salėje rengiamas

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Programoje: a. IŠKILMINGAS MINĖJIMO AKTAS: St. Jokubaičio paskaita ir kt.

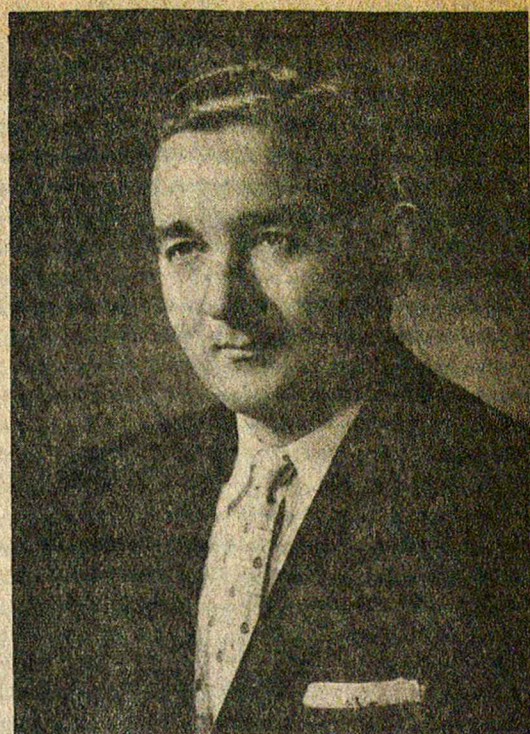
b. MENINĖ DALIS: Atlieka solistai A. Paškevičienė ir A. Keblys ir deklamuotojai P. Tekutienė ir J. Zavys.

c. BUFETAS, SU UŽKANDŽIAIS, MUZIKA IR LOTERIJA.

ĮEJIMAS: \$1.00 auka.

Sekmadienį, lapkričio mėn. 23 d. 11 val. Aušros Vartų bažnyčioje iškilmingos minėjimo pamaldos. Maloniai kviečiame visus atsilankyti.

L.K. Šventės minėjimui ruošti Komitetas.

Sol. A. Keblys

SEZONO UŽDARYMO BALIUS

(ŠILTA STIRNIENOS VAKARIENĖ)

RENGIAMAS š. m. lapkričio mėn. 29 d. 7 val. vakaro.

DLK VYTAUTO KLUBO DIDŽIOJOJE SALĖJE, 2161 St. Catherine Street East, Montreal

PROGRAMOJE:

- Vieno veiksmo komedija -- "PUPULIS ir KUKULIS"
- Šilta vakarienė, bufetas, šokiai ir loterija
- Geriausiems žvejotojams, medžiotojams sezoninių taurių įteikimas.

ĮEJIMAS: \$2.50.

MALONIAI KVIEČIAME ATsilANKYTI.

Montrealio Lietuvių Žvejotojų - Medžiotųjų klubas, "NIDA"

DĖMESIO LIETUVIAI!

Kalėdų ir Naujų Metų proga DIDELIS IŠPARDAVIMAS "LITHUANIANS IN CANADA" leidinio - knygos anglų kalba, papiginta kaina, tik \$5.00. Užsakant raštu prisiųsti money order ar cheques - vardu "LITHUANIANS IN CANADA", 941 Dundas St. W. Toronto, Ont.

Vietoje kreiptis pas knygos platintojus. Visi lietuviai nusipirkite sau ar dovanokite šeimos švenčių, mokslo baigimo ir kt. progomis, draugams, Jaunimui, svetimtaučiams, darbovietų viršininkams, mokslo įstaigoms, politikams, kurie turi pažinti lietuvius iš arčiau.

"Lithuanians in Canada" Administracinė Komisija.

METINIS BAZARAS

lapkričio mėn. 26 d., trečiadienį nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro 8125 Stuart Ave., Beth Aaron Hall (Park Extension). Nuolaidos ir veiks užkandinė.

PARDAVIMAS

Parduodu važiuojamą mašiną FORD -- LTD / 1967, pilnu (net ir langu) automatišku veikimu. Labai gerame stovyje ir tik 21000 m. išvažiuota. Skambinti: 674-7038.

VIEŠNIA IŠ LIETUVOS

Verduniškio Antano Bendžiaus šeimoje iš Lodzės, Lenkijos, lankosi jo sesuo Izabelė Veigelienė, su kuria nėra matęsi 25 metus.

DLK VYTAUTO KLUBAS rengia Naujųjų Metų sutikimą kaip ir kiekvienais metais. Klubo naujai valdybai kandidatų išstatymo susirinkimas šį sekmadienį, lapkr. 23 d.

DR. A. S. POPIERAITIS

B. A., M. D., C. M., M. Sc., L. M. C. C., F. R. C. S. (c).

CHIRURGINĖ PRAKTIKA

KREIPTIS TEL. 933-3275.

SEAFORTH MEDICAL BUILDING

3550 Cote Des Neiges Rd., Suite 720.

Dr. E. ANDRUKAITIS

832 St. Joseph Blvd. E. (kampus St. André).

TEL. 522-7236.

Dr. J. MALIŠKA

Dantų gydytojas

1440 St. Catherine Street W. Room 600

Tel: 866-8235, namu 488-8528.

DR. A. O. JAUGELIENĖ

Dantų gydytoja

1410 Guy St. pirmas aukštas 11-12 kambarys.

Tel. 932-6662; namu 737-9681.

Dr. V. GIRIUNIENE

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd. Tel. 255-3535.

ADVOKATAS

Suite 205

J.P. Miller, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame St. E. Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

Sun Life Building Suite 2001 Tel. 866-1359

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

6396 Bannantyne Verdun, Montreal

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remonuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

Tel. 767-6183.

Šį šeštadienį, lapkričio mėn. 22 d. 8 val. vak. Šv. Kazimiero parapijos salėje

JAUNIMO ŠOKIŲ VAKARAS

kurį ruošia Montrealio lietuviai studentai ateitininkai ir parapijos Jaunimo klubas. Bus gera muzika - Strobe & Tsychedelic lights. Įėjimo rinkliava tik .50 ct.

Rengėjai.

• Bronius Kirštukas nušovė briedį, kurio mėsa skiria "NIDOS" baliui.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA

Šį šeštadienį, lapkr. 22 d., 8 val. vak., parapijos jaunimas ruošia šokius, parapijos salėje.

Jaunimo vadovybė, maloniai kviečia visą Montrealio jaunimą, gausiai dalyvauti metiniam.

me parap. jaunimo pasilinksminime. Su jaunimu yra kviečiami taip pat ir suaugusieji, kurie tikrai nesigailės atsilankę.

• Parap. choro seniūnas, J. Susevičius šiuo metu yra Labradorė. Jis ten komandiruotas keletą savaitių iš savo darbovietės. Išvykusį choro se-

niūną, laikinai pavaduoja J. Dalmontas

• Sol. G. Čepkauskienė užpereiname šeštadienį, dalyvavo kaip svečias parapijos choristų baliuje. Ji buvo čia maloniai sutikta ir nepasigailėta jai gražių žodžių.

• Buv. choro seniūno, Ch. Ambrazo, gerklės skausmai yra sumažėję ir tikimasi apsisėis be operacijos.

Ta pačia proga norėtusi priminti, jog jis parapijos chore dalyvauja jau nuo 1927 metų. Beto jis yra daug pasidarys parapijai tiek aukų atžvilgiu, tiek darbų. Beveik visose parap. parengimuose, tekdavo jį mokyti dirbančiųjų eilėse. Galbūt nėra buvę loterijos /parengimuose/, kurioje nebūtų matęsi fanto jo vardu.

Išbūti su viršum 40 metų parap. chore, atrodo, žmogui reikia turėti ką nors ypatingo kairiajame krūtinės šone.

Suvalkielis

Atkelta iš 7 psl.

BALTIJA...

stovyklavietė beliko tik trys mylios neasfaltuoto kelio. Dabar jau baigiamas asfaltuoti kelio galas prie Lac Croche ežero iki Quimet restorano.

"Baltija" parėmė: L.V. Saiečkus /Eloza, Ont./ \$5.00 J. Lukošius \$5.00, J. Lukošius kasmėt reguliariai įmoka po \$5.00 ir šiais metais jau pasiekė \$25.00, taigi tapo įrašytas į "Baltijos" Metrašį, rėmėjų sąrašą.

Pr. R.

APSIDRAUSK!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

3907 A Rosemont Blvd.

TEL: Off.: 722-3545; Res. 256-5355 S-tos "Lite" nr. 752D

P. ADAMONIS

Chartered Insurance Broker

Su teise dirbti Quebeco ir Ontario

PROVINCIOJE

Sekr. M. Arlauskaitė, tel. 722-3986.

ADRESAS: 1465 De Seve Street Montreal 205, Que.

TEL. 766-5827.

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

MOKA UŽ:

EINAMASIS s-tas	5.0%
ŠĖRUS (numatyto)	5.5%
TAUPOMASIS s-tas	6.5%
TERM. IND. 1 metams	7.25%
TERM. IND. 2 " "	7.75%
TERM. IND. 3 " "	7.75%

Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2,000 šerų sumos.

DUODA PASKOLAS:

ASMENINIS iš	9%
NEKILN. TURTO iš	9%

iskaitant gyvybės apdraudą iki \$10,000.

JAU IŠDUOTOS PASKOLOS iki termino lieka senomis palūkanomis (pradedant 6.5%).

KASOS VALANDOS: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10:30 iki 12:30 val. Darbo dienomis - nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskyrus šeštadienius. Vakara - trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemont Blvd., tel. 722-3545. Diena - penktadieniais nuo 1 iki 6 val. Vakara - pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

Sekmadieniais nedirbama vasara nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilgusius savaitgalius

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd. DRAUDIMO AGENTŪRA 727-3120

6695 - 35th Avenue, Montreal, 409.

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B. 727-3120.

Arvydas RUDZEVIČIUS, A.I.B. NAMU: 271-5758.

KOMERCINIO, PRIVATAUS TURTO, AUTOMOBILIŲ, ATSAKOMYBĖS, GYVYBĖS DRAUDIMAS

Keating FORD Sales Limited

TEL. 769-8831

4475 BANNANTYNE AVE. VERDUN, QUE.

USED CARS 1 year guarantee

Kreipkitės į LEO GURECKAS Sales Manager's Assistant Keating Ford Lietuvių atstovas 769-8831.

Tel: namu 366-2548

